

**Shri Sarada Education Society's
(A Linguistic Minority Educational Institute)**

**Smt Radhabai Sarada Arts, Commerce & Science College
Anjangaon Surji, Dist - Amravati, Maharashtra
NAAC Accredited 'A' with CGPA 3.21**

Department of Botany

**ACADEMIC SESSION
2021-2022**

BEST PRACTICE

**Medicinal Plants:
Cultivation, Conservation, Distribution and Awareness Creation**

**SMT RADHABAI SARDA ARTS, COMMERCE & SCIENCE COLLEGE,
ANJANGAON SURJI DIST AMRAVATI**

DEPARTMENT OF BOTANY

Introduction :

Geographically Anjangaon Surji , District Amravati is located at 21.163 N 77.3094 E and has an average elevation of 374 meters which occupies an area of 3,169.22 km². The taluka comprises of 128 villages, some of the villages are situated at the foot hills of Melghat. Korku, Bhill, Nihal, Govari etc. are the tribals inhabiting these villages. The medicinal plant sector needs a focused attention to develop it as a component of economic growth. Since the demand for medicinal plants is ever increasing due to increasing fascination towards herbal products .The usage of the medicinal plants is found in many Indian cultures and is documented in Indian systems of medicine. An estimated 960 species of medicinal plants are in trade of which 178 species have annual consumption levels more than 100 metric tons. These medicinal plants not only constitute a major resource base for the traditional medicine and herbal industry but also provide livelihood and health security to a large section of Indian population. The area is known for cultivation of commercial medicinal herbs like safed musali (*Chlorophytum borivilianum* Sant.& Fern.) ,Lendi-pimpri (*Piper longum* L.) and aromatic plant Tikhadi (*Cymbopogon martini*(Roxb.) Wats.) . Cultivation will help in conservation of some of the medicinal herbs that are being pushed to the danger of extinction.

Objectives:

1. To create awareness for use and conservation of medicinal plants in the local community, students and faculty members.
2. To help in identification of locally available medicinal plants.
3. To create awareness for the use of medicinal plants on various diseases in the local community, students, Alumni and faculty members.
4. To evaluate and disseminate cultivation techniques of locally suitable medicinal and aromatic plants
5. To provide access to quality planting material

Medicinal Plants : Cultivation, Conservation, Distribution and Awareness Creation

ACTIVITY CONDUCTED

1.Plantation of Medicinal Plants Saplings:

Department of Botany successfully organized Tree Plantation Programme. On this occasion Mangesh Dagawal Head Department of Botany and students were planted medicinal plant saplings in the premises of the Botanical Garden. While addressing the students the Principal, Dr Bashisth Choubey threw light on the importance of trees to balance environment. Students of Bsc-I, II and III participated in plantation and cultivation practices of the medicinal plants

2.Preparation of Medicinal Plants Saplings:

Plant saplings of the medicinal plants prepared in botanical garden B.Sc. students participated in preparation of plant saplings they also understand the techniques and skill required for the saplings preparation.

Plant saplings prepared for distribution among the local people and also in college programme organized

3. Distribution of saplings and create awareness:

Medicinal plants saplings distributed to Botanical garden visitors, students, alumni .One of the activity conducted under this extension activity is plant sapling gifted to faculty members and non teaching staff on the occasion of their birthday

4.Awareness and Free Distribution of Medicinal Plants in National:

A Program of Free Distribution of Medicinal Plants was organized by Department of Botany, Smt Radhabai Sarada Arts, Commerce & Science College Anjangaon Surji to push forward A National Campaign “Azadi Ka Amrit Mahotsav” initiated by Government of India, Ministry of Ayush, Regional-Cum –Facilitation Center Western Region & Department Of Botany Savitribai Phule Pune University, Pune in collaboration with Department of Botany Smt. Radhabai Sarada Arts, Commerce and Science College & CARD Anjangaon Surji. The objective of the campaign is to bring awareness about the use of medicinal plants and their cultivation. Dr. Amar Sarada, Secretary, Shri Sarada Education Society inaugurated the programme and encouraged farmers to go for cultivation of medicinal plants. Dr. Kondiram Dhumal, Deputy Director Regional-Cum –Facilitation Center Western Region was the Chief Guest for the programme. He informed audience about the work of Regional-Cum –Facilitation Center Western Region in this direction. Shri Vijay Ladole Chief Functionary of CARD Anjangaon Surji informed the farmers present on the occasion of the various programmes which will be run for them under the agreement between CARD & Department of Botany, Smt Radhabai Sarada College. Shri Jagdish Sarada, Officiating President of Shri

Sarda Education Society motivated the farmers to take advantage of the different schemes and gain profit from cultivation of medicinal plants. Dr Bashisth Choubey, Principal highlighted the benefits and uses of medicinal plants for human life. Dr Mangesh Dagawal, Head, Department of Botany mentioned the objective behind the free distribution of medicinal plants by Ayush Aapke Dwar, Ministry of Ayush under Azadika Amrit Mahotsav in his introductory remark. Dr Madhusudan Sarada, Shri Sanjay Sarada trustees of Shri Sarda Education Society were the guest of honour for the programme. Ms Navita Malani conducted the proceedings and Shri. Ram Kulkarni proposed the vote of thanks. Teaching faculty and non teaching staff took efforts to make the event successful. The programme ended with free distribution of medicinal plants to the attendees.

5. Medicinal Plant Exhibition

Department organized the exhibition of medicinal plants on the occasion of National Science Day. It was organized to reach medicinal herbs to the general public. This exhibition was inaugurated by Dr Amar Sarada Secretary, Shri Sarda Education Society , Shri Jagdish Sarada Trustee of the society, and Shri Vijaykumar Ladole Chief Functionary CARD NGO Anjangaon Surji. Dr Shriram Jumle Gangothri Health Center, Principal of the college, Dr Bashisth Choubey, Dr S B Gadpayale IQAC Coordinator, Shri Mahesh Bunde reporter visited the exhibition and also guided to students on this occasion.

Dr. Mangesh Dagawal, Head of the Botany department informed about the medicinal herbs in the botanical gardens and how such an exhibition can reach the public with the information about medicinal plants. In this exhibition, about 40 students presented different medicinal plants, which said that the use of different medicinal plant such as Insulin plant, Samudrashok, Hadjod, Akalkadha, Asparagus, Adulsa, Gokarn, Pimpri, Lasunewel, Kalmegh and other medicinal plants. The members of the Patanjali Committee, NGO Lokjagar Sanghtan, Journalist in Anjangaon area, Vidyaniketan Pharmacy College students, Students from various school in Anjangaon met the exhibition. Students of the college, teachers and non-teaching staff also visited the exhibition to know the information about the herbs.

6. World Forest Day : Medicinal Plant Sapling Preparation Training Programme-

Department organized the Medicinal Plant Sapling Preparation Training Programme for the students of B.Sc. on the occasion World Forest Day on 21st March 2022. The President of the program Principal Dr Bashisth Choubey interacted with the students on the importance of students' participation in such cultivation and conservation of medicinal plants program. On the occasion of International Day of Forest one student one medicinal plant sapling concept was followed by the department. Dr Mangesh Dagawal Head of the department and Shri Ramchandra Kulkarni Faculty of the department guided the students for preparation of plant sapling in this hands on trining program. More than 70 students participated in this programme.

7. Distribution and Awareness Medicinal Plants in on Teacher Day, Convocation programme and International women's Day :

Medicinal plants saplings prepared in botanical garden made available for distribution in various college level programmes for cultivation, conservation awareness regarding their use on various diseases.

8. Students participation in awareness programme :

Students conducted survey of wild edible plants, medicinal plants and cultivated medicinal plants and also involved in creating awareness regarding the use and cultivation of medicinal plants among the local people in this region.

Department of conducted Survey and awareness programme related to Medicinal plant, Wild edibles, Cultivated medicinal plants etc.

Participated students in Survey :

SN	TITLE OF SURVEY
1	Wild Edible plants from Anjangaon Surji region. (Survey) and awareness
2	Ethno medicinal Plant from Anjangaon Surji Regio awareness
3	Cultivated Medicinal Plants in Anjangaon region

9.Awareness through Social media like Facebook Page and group among the local people :

Department created Facebook page and group entitled Anjngaon Parisaratil Aushadhi Vanspati near about 555 people joined this group. This group is exclusively for medicinal plant awareness every month Head of the department Dr. Mangesh Dgawal posted information along with photo of commonly use medicinal plants which is useful for the local people in Anjangaon Surji region.

10.Awareness through Popular article on Medicinal, wild edible plants in regional language :

Department faculty member started the activity for the awareness of medicinal plant identification, medicinal use, Spiritual importance, cultivation practices by publishing popular article in various news papers.

Activity organized under MoU and Collaborations

11. An initiative taken by Department of Botany, Smt Radhabai Sarda College and CARD NGO :- (MoU Signed between College, Dr Panjabrao Deshmukh Krushi Vidyapith Akola and CARD AnjnagaonnSurji on 27th October 2021)

Pippali crop is cultivated on large scale in Western Vidarbha region by small and marginal farmers from last many generations. The crop is known for its use in medicine and spices in Asia, Europe and Africa continents. However, the crop has found limited domestic market.. Dr . Bashisth Choubey,Principal and Dr. Mangesh Dagawal, Head, Department of Botany of Smt Radhabai Sarda College, Anjangaon Surji has announced willingness to provide necessary technical assistance for the most important Geographical Indication (GI) of crops to improve its marketability in national and international marketing. It has been conveyed to Technical Adviser, Export, Maharashtra State Horticulture and Medicinal Plants Board, Pune, Director, Nagarjuna Medicinal Plants Nursery, Dr. Punjabrao Deshmukh Agricultural University, Akola and Regional Centre of Medicinal Plants Facilitation Centre, Ayush Ministry. Geographical indication (GI) is a kind of standardized record which deals with the geo-botanical information of the plant to maintain qualitative consistency as well to preserve their salient features. These entries will help create legal protections, prevent unauthorized patents, provide more scope for formation of national and international brands, and will increase trade importance globally.

The Department of Botany of Smt Radhabai Sarda College Anjangaon Surji is ready to assist and provide any kind of technical help in Geographical Indication (GI) of crops as College is situated in the same region. It will speed up the work with immediate consideration. At the same time, under the coordination agreement signed between the college and the CARD NGO, both the parties will work at grassroot level to address the socio-economic issues of the growers effectively to link up the process with Sustainable Development Goals (SDG) of the UN.

12. Corner Meetings of Farmers conducted in collaboration with CARD NGO at Piper longum cultivators villages.

13.Participation of Faculty and Students Under MoU in One Day Workshop –

Students of B.Sc. participated in Capacity Building cum Training Workshop on Good Agriculture Practices of Voluntary Certification Scheme for Medicinal Plant Produce organized Quality Council of India New Delhi in collaboration CARD NGO Anjangaon Surji on 12th April 2022 at Hotel Utsav Anjangaon Surji Dist Amravati. Fifteen students and one faculty member participated in this workshop. One of the faculty member of department delivered lecture in the session as resource person in the workshop appointed by Quality Council of India.

14. Students achievements –

Student of BSc II Ms Anuja Gajanan Mandve Secured **Third Prize in State Level Competition on Medicinal Plants organised by National Medicinal Plant Board RCFC Western region Pune Department of Botany Savitribai Phule Pune University.**

Beneficiaries :

- Students
- Faculty members
- Non teaching staff
- Alumni
- Visitors
- Local people

Out Come of the activity:

1. Awareness created for Conservation and Cultivation of medicinal plants among the students, faculty and local people
2. Students, faculty and local people benefited through various activities like popular article and social media for awareness regarding the medicinal plant cultivation and use.
3. Improvement of health through medicinal plants.
4. Students, faculty members and local people understand the identification and use of common medicinal plants.

Dr. Mangesh J. Dagawal
Head
Department of Botany
Smt. Radhabai Sarda Arts,
Commerce & Science College,
Anjangaon Surji, Dist. Amravati (M.S.)

Forwarded through

Principal
PRINCIPAL
Smt. Radhabai Sarda Arts,
Commerce & Science College
Anjangaon Surji

Programme photo and News published

Programme 1- Tree Plantation

Plantation programme – Princiapl Dr Bashisth Choubey , Ms Karuna Bhopale Member of BARTI Pune and faculty members.

Faculty members participated in plantation programme

Non teaching staff participated in plantation

Medicinal Plant sapling distribution

सारडा महाविद्यालयाचा नाविण्यपूर्ण उपक्रम

वनस्पतीशास्त्र विभागाने तयार केली फळबाग

ता.प्रतिनिधी / ५ जुलै

अंजनगाव सुर्जी : स्थानिक राधाबाई सारडा कला, वाणिज्य व विज्ञान महाविद्यालयातील वनस्पतीशास्त्र विभाग व बाटीं पुणे समाज कल्याण कार्यालय अमरावती यांचे संयुक्त विद्यमाने महाविद्यालय परिसरात फळबाग तयार करण्यात आली आहे.

या फळबागेचे उदघाटन करुणा भोपाळे, समतादत्त बाटीं यांच्या हस्ते व प्राचार्य डॉ. वशिष्ठ चौबे यांच्या प्रमुख उपस्थितीत करण्यात आले. वनस्पतीशास्त्र विभागाद्वारे औषधी

बाटींचा उत्सूर्त पुढाकार

वनस्पती उद्यान व रोपवाटिका तयार करण्यात आली आहे. औषधी वनस्पतीसोबतच

वनस्पतीची माहिती व्हावी व त्याचा उपयोग करता यावा, या उद्देशाने महाविद्यालय परिसरात वनस्पतीशास्त्र

विभागाच्यावतीने एक नवीन उपक्रम फळबाग स्वरूपात राबविण्यात येत आहे. या फळबागेमध्ये विविध फळवर्गिय रोपट्यांची लागवड करण्यात आली असून त्यामध्ये जांभूळ, फणस, जांब, सीताफळ, आवळा, आंबा, चिंच, बेल इत्यादींची लागवड केली. जवळपास ३० फळझाडांचे रोपटे उदघाटनाच्यावेळी लावण्यात आली. या सोबतच आणखी फळवर्गिय वृक्षांची लागवड करण्यात येईल असे प्रास्ताविकातून वनस्पतीशास्त्र विभाग प्रमुख डॉ. मंगेश डगवाल यांनी सांगितले. प्राचार्य डॉ. वशिष्ठ चौबे यांच्या हस्ते

वनस्पती उद्यानामध्ये तयार करण्यात आलेली औषधी वनस्पती गुळवेलची रोपटे वृक्षारोपणाला उपस्थित शिक्षक व शिक्षकेत्तर कर्मचाऱ्यांना भेट देण्यात आले. सध्या फळबागेच्या वृक्षारोपणाकरिता महाविद्यालयातील शिक्षक, शिक्षकेत्तर कर्मचारी व पतंजली अंजनगावच्या महिलाध्यक्ष संगीता मेण यांनी उपस्थित राहून सहभाग घेतला. कार्यक्रमाकरिता वनस्पतीशास्त्र विभाग प्रमुख डॉ. मंगेश डगवाल, प्रा. रामचंद्र कुळकर्णी, श्री. प्रशांत नांडुरकर, श्री. संतोष सरदे, श्री. शिव इंगळे, रामू डटकरे, सुनील बेलसरे इत्यादींनी परिश्रम घेतले.

वडुरा येथे कोविड लसीकरण शिबिर

१५ जून ते १६ जून

वरुड पंचायत समिती सभागृहात बैठक

Latitude: 21.155337
Longitude: 77.314112
Elevation: 375.02±51 m
Accuracy: 12.4 m
Time: 01-07-2021 12:30
Note: MHTCET Committee VIsr/ 2876/2021

Powered by NoteCam

Plantation in botanical garden by UCMOU faculty members

2.Awareness and Free Distribution of Medicinal Plants in National: Campaign

Agricultural officer Anjangaon Tahsil Shri Kore – Enlightening the farmers and stake holders

Dr Amar Sarda Secretary Shri Sarda Education Society, Dr Dhumale RCFC Pune , Shri Vijay Ladole CARD, Anjangaon

Plant saplings distribution to Faculty members and non teaching staff of the college

Plant saplings distribution to Faculty members and non teaching staff of the college

Awareness and Free Distribution of Medicinal Plants in National: Campaign-AYUSH Aapke Dwar under Azadi ka Amrit Mahotsav Joint venture by Ministry of AYUSH , Government of India, Regional-cum –Facilitation Center Western Region, Department of Botany Smt Radhabai Sarada College Anjangaon & CARD Anjnagaon Surji held at CARD office for farmers under MOU

त औषधीय वनस्पति के पौधों का निःशुल्क वितरण

संवाददाता | अंजनगांवसुर्जी

व
डा,
न,
न
त
ल
त
ने
न
म
ल,
ल
था,
डुल
न्य

राष्ट्रीय अभियान-आयुष अपने द्वार, आजादी का अमृत महोत्सव अंतर्गत औषधीय वनस्पति की पहचान और इसका उपयोग लोगों तक पहुंचने के उद्देश्य से निःशुल्क औषधीय वनस्पति के पौधों का एक कार्यक्रम में वितरण किया गया। स्थानीय श्रीमती राधाबाई सारडा महाविद्यालय के वनस्पति शास्त्र विभाग की ओर से यह कार्यक्रम लिया गया। महाविद्यालय के वनस्पतिशास्त्र विभाग, आयुष मंत्रालय, राष्ट्रीय औषधी वनस्पति मंडल, पश्चिम विभागीय औषधीय वनस्पति सुविधा केंद्र, सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ और कार्ड संस्था अंजनगांव के संयुक्त तत्वावधान में कार्यक्रम का आयोजन किया गया। कार्यक्रम का उद्घाटन डा. अमर सारडा ने किया। इस अवसर पर डा. कौंडीराम धुमाल ने औषधी वनस्पति केंद्र के कार्यों के बारे में जानकारी दी। कार्यक्रम में उपस्थित तहसील कृषि अधिकारी मनोहर कोरे ने किसानों को औषधीय वनस्पतियों को रोपने का आह्वान किया। कार्यक्रम के दौरान जगदीश सारडा, प्राचार्य डा. वशिष्ठ चौबे

ने अपने विचार व्यक्त किए। कार्यक्रम की प्रस्तावना विभाग प्रमुख डा. मंगेश डगवाल ने रखी। कार्यक्रम में डा. मधुसूदन सारडा, संजय सारडा प्रमुखता से उपस्थित थे।

कार्यक्रम को सफल बनाने वनस्पतिशास्त्र विभाग के शिक्षक केशव माकोडे, रामचंद्र कुलकर्णी, प्रा. अंशुमति पेंडोखरे, महेंद्र गिरी, गोपाल बागडी आदि ने प्रयास किए।

शिक्षक साहित्य संघ का ऑनलाइन समारोह कल

कार्यालय प्रतिनिधि | अमरावती शिक्षक साहित्य संघ द्वारा रविवार 5 सितंबर को ऑनलाइन समारोह का आयोजन शाम 7 बजे किया गया है। समारोह में उद्घाटक व प्रमुख वक्ता के रूप में साहित्य अकादमी पुरस्कार प्राप्त प्रा. सदानंद देशमुख उपस्थित रहेंगे तथा प्रमुख अतिथि के रूप में प्रा.डा. सतीश तारल, जयदीप सोनखासकर उपस्थित रहेंगे। कार्यक्रम के दौरान प्रा. सदानंद देशमुख साहित्य निर्माण प्रक्रिया विषय पर मार्गदर्शन करेंगे।

Sat, 04 September 2021

<https://epaper.bhaskarhindi.com/c/62896685>

लोकमत

सारडा महाविद्यालयाकडून औषधी रोपे वाटप वनस्पतिशास्त्र विभाग, राष्ट्रीय अभियान

लोकमत न्यूज नेटवर्क

अंजनगाव सुर्जी : स्थानिक श्रीमती राधाबाई सारडा महाविद्यालयाचा वनस्पतिशास्त्र विभाग, केंद्रीय आयुष मंत्रालय, राष्ट्रीय औषधी वनस्पती मंडल, औषधी वनस्पती सुविधा केंद्र, वनस्पतीशास्त्र विभाग (सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ, पुणे) व कार्ड संस्था यांच्या संयुक्त विद्यमाने राष्ट्रीय अभियान अंतर्गत औषधी वनस्पतींची ओळख सर्वसामान्यांना व्हावी, या उद्देशाने मोफत औषधी वनस्पती रोपवाटप कार्यक्रमाचे आयोजन करण्यात आले होते.

कार्यक्रमाचे उद्घाटन सारडा एज्युकेशन सोसायटीचे सचिव अमर सारडा यांनी केले. प्रमुख मार्गदर्शक पश्चिम विभागीय औषधी वनस्पती सुविधा केंद्राचे सहायक संचालक कौंडीराम धुमाल होते. तालुका कृषि अधिकारी मनोहर कोरे, कार्याध्यक्ष जगदीश सारडा, प्राचार्य वशिष्ठ चौबे, वनस्पतिशास्त्र विभागप्रमुख मंगेश डगवाल, संस्थेचे विश्वस्त डॉ. मधुसूदन सारडा, संजय सारडा प्रमुख पाहुणे म्हणून उपस्थित होते. संचालन नवीता मालानी यांनी केले. आभार रामचंद्र कुलकर्णी यांनी मानले.

Hello Amravati

Page No. 2 Sep 05, 2021

Powered by: erelego.com

युक्त आयुष मंत्रालय आजादी का अमृत महोत्सव कृषी अंतर्गत मोफत औषधी वनस्पती रोपटे वाटप

जे अर्पाटमेंट उभे थम स्वरूपी खरेदी लागते मात्र घेवालांना कायम गेवटदार असा आहे हे घेवालाचे मदास मते यांनी केली आहे नगर च्या आदेशाने वाशिम यांच्या त्या व्यापारी गी सुरु आहे तर गवळी यांच्या गी किरीट सोमच्या क्लारीवरून ईडीने गी आहे त्यामुळे कटशाहच्या नेमके जिल्ह्यात ल्या जात आहे १ आहे.

(अशोक पिंजरकर)

अंजनगाव सुर्जी दि. ३ :

येथील स्थानिक श्रीमती राधाबाई सारडा महाविद्यालयातील वनस्पतीशास्त्र विभाग, आयुष मंत्रालय भारत सरकार, राष्ट्रीय औषधी वनस्पती मंडळ, पश्चिम विभागीय औषधी वनस्पती सुविधा केंद्र, वनस्पतीशास्त्र विभाग सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ पुणे व कार्ड संस्था अंजनगाव सुर्जी यांच्या संयुक्त विद्यमाने राष्ट्रीय अभियान - आयुष आपके द्वार आझादी का अमृत महोत्सव अंतर्गत औषधी वनस्पतीची ओळख व त्यांचा उपयोग सर्वसामान्य लोकांपर्यंत पोहचवा या उद्देशाने मोफत औषधी वनस्पती रोपटे वाटप कार्यक्रमाचे आयोजन करण्यात आले होते. कार्यक्रमाचे उद्घाटन श्री. सारडा एज्युकेशन सोसायटी चे सचिव डॉ. अमर सारडा यांनी केले. कार्यक्रमाला प्रमुख मार्गदर्शक पश्चिम विभागीय औषधी वनस्पती सुविधा केंद्राचे सहायक संचालक डॉ. कोंडीराम धुमाळ हे होते. या प्रसंगी त्यांनी पश्चिम विभागीय औषधी वनस्पती केंद्राच्या कार्याबद्दल ची माहिती दिली. शेतकऱ्यांनी औषधी वनस्पती लागवडी संदर्भात विचार करावा असे आवाहन त्यांनी केले. डॉ. अमर सारडा यांनी आपल्या उद्घाटनपर भाषणात सांगितले की विविध रोगांवर वापरल्या जाणाऱ्या औषधी वनस्पती किती मानवाच्या उपयोगी पडतात याचे महत्त्व सांगितले. कार्ड संस्थेचे मुख्य कार्यकारी श्री विजय लाडोले यांनी

महाविद्यालयातील वनस्पतीशास्त्र विभाग व कार्ड संस्था यांच्या सामंजस्य करारा अंतर्गत शेतकऱ्यांसाठी कोणते उपक्रम राबविता येतात याबद्दल मार्गदर्शन केले. कार्यक्रमाला उपस्थित अतिथी तालुका कृषि अधिकारी श्री. मनोहर कोरे यांनी शेतकऱ्यांनी औषधी वनस्पती लागवडीकडे वळावे असे आवाहन केले. कार्यक्रमाचे अध्यक्ष व संस्थेचे कार्याध्यक्ष श्री. जगदीश सारडा यांनी औषधी वनस्पती लागवड करून शेतकऱ्यांनी आपले उत्पन्न वाढवावे व या योजनेचा फायदा घ्यावा असे आवाहन केले. महाविद्यालयाचे प्राचार्य डॉ. वशिष्ठ चौबे यांनी आयुर्वेदिक औषधी वनस्पती मानवी जिवनाकरिता महत्वाची आहे असे प्रतिपादन केले. आपल्या मार्गदर्शनपर भाषणातून सांगितले. कार्यक्रमाचे प्रास्ताविक वनस्पतीशास्त्र विभाग

प्रमुख डॉ. मंगेश डगवाल यांनी केले त्यामध्ये त्यांनी आयुष आपके द्वार या आयुष मंत्रालयाच्या आजादी का अमृत महोत्सव अंतर्गत नागरिकांना, शेतकऱ्यांना औषधी वनस्पती रोपटे मोफत देण्यामागचे उद्दिष्ट सांगून आपली भूमिका विशद केली. कार्यक्रमाला संस्थेचे विश्वस्त डॉ. मधुसूदन सारडा, श्री संजय सारडा प्रमुख पाहुणे म्हणून उपस्थित होते. कार्यक्रमांमध्ये शेतकरी, डॉक्टर, पत्रकार, नागरिक तसेच पतंजली योग समितीचे सदस्य, लोकजागर संघटनेचे प्रतिनिधी, महाविद्यालयातील शिक्षक, शिक्षकेत्तर कर्मचारी व विद्यार्थी उपस्थित होते. कार्यक्रमाचे सूत्रसंचालन नविता मालानी यांनी केले तर आभार श्री. रामचंद्र कुळकर्णी यांनी मानले. औषधी वनस्पती वाटप कार्यक्रमा करिता विभागीय संचालक पश्चिम

विभागीय औषधी वनस्पती सुविधा केंद्र डॉ. दिगांबर मोकाट यांचे विशेष सहकार्य लाभले. कार्यक्रमाच्या यशस्वितेसाठी समन्वयक व वनस्पतीशास्त्र विभाग प्रमुख डॉ. मंगेश डगवाल, विभागातील शिक्षक श्री. केशव माकोडे, श्री. रामचंद्र कुळकर्णी तसेच विविध समितीमधील सदस्य प्रा. अंशुमती पेंडोखरे, श्री. महेंद्र गिरी, श्री. गोपाल बागडी, डॉ. नितीन सर्फ, डॉ. जुगल मालपुरे, डॉ. सुवर्णा झिलपे, प्रा. ममता येवतकर, डॉ. पवन राऊत, डॉ. सतीश मारडीकर, प्रा. नविता मालानी, डॉ. विवेक पाटील तसेच शिक्षकेत्तर कर्मचारी श्री. संतोष सरदे, श्री. प्रल्हाद लोयटे, श्री. विलास तायडे, श्री. सुनील कुरहेकर, श्री. शिवनाथ इंगळे, श्री. राम इटकरे यांचे सहकार्य लाभले. औषधी वनस्पती रोपटे वाटप करून कार्यक्रमाची सांगता करण्यात आली.

युवती प्रारंभ

त्र नोंदणी करून वा अपव्यय न न केले. ऑन नोंदणी nubadh.com सेच संपटकाकडे सुरु असल्याचे आले. यावतकर न केले. महिला १ संजय घाटोक सागर बनसोड ने.

अंजनगांवात मोफत औषधी वनस्पती रोपटे वाटप

डॉ.दिगांबर मोकाट

डॉ.वरिष्ठ चौबे

डॉ.मंगेश डगवाल

डॉ.विजय लाडोले

श्रीमती राधाबाई सारडा महाविद्यालय वनस्पतीशास्त्र विभागाचा उपक्रम

ता. प्रतिनिधी/३० ऑगस्ट
अंजनगाव सुर्जी : श्रीमती राधाबाई
सारडा महाविद्यालयातील वनस्पतीशास्त्र
विभाग, आयुष मंत्रालय भारत सरकार ,
राष्ट्रीय औषधी वनस्पती मंडळ, पश्चिम
विभागीय औषधी वनस्पती सुविधा केंद्र,
वनस्पतीशास्त्र विभाग सावित्रीबाई फुले
पुणे विद्यापीठ पुणे व कार्ड संस्था
अंजनगाव सुर्जी यांच्या संयुक्त विद्यमाने
'आयुष आपके द्वार, आज्ञादी का
महोत्सव' राष्ट्रीय अभियानांतर्गत औषधी
वनस्पतीची ओळख व त्यांचा उपयोग
सर्वसामान्य लोकांपर्यंत पोहचवा या
उद्देशाने मोफत औषधी वनस्पती रोपटे
वाटप करण्यात येणार आहे.

कार्यक्रमाचे उदघाटन व औषधी
वनस्पती वाटप गुरुवार २ सप्टेंबर रोजी
सकाळी ९ वाजता महाविद्यालयातील
सेमिनार हॉलमध्ये होत आहे. या सुवर्ण
संधीचा फायदा शेतकरी, नागरिक व
विद्यार्थ्यांनी घ्यावा, असे आवाहन प्राचार्य

३००० औषधी वनस्पतींचा वाटप करणार

राष्ट्रीय औषधी वनस्पती मंडळ,
आयुष मंत्रालय, विभागीय औषधी
वनस्पती सुविधा केंद्र पुणे, सारडा
महाविद्यालयातील वनस्पतीशास्त्र विभाग
व कार्ड संस्था यांचा पुढाकारातून राष्ट्रीय
अभियान 'आयुष आपके द्वार, आज्ञादी
का महोत्सव' अंतर्गत ३००० औषधी
वनस्पतींचा वाटप करण्यात सेणार आहे.

डॉ. मंगेश डगवाल
कार्यक्रम समन्वयक
व विभागप्रमुख वनस्पतीशास्त्र
विभाग.

डॉ वशिष्ठ चौबे , विभागीय संचालक डॉ.
दिगांबर मोकाट, कार्ड संस्थेचे मुख्य
कार्यकारी विजय लाडोले व डॉ. मंगेश
डगवाल कार्यक्रम समन्वयक व
विभागप्रमुख वनस्पतीशास्त्र विभाग यांनी
केले आहे. तसेच अमरावती जिल्ह्यातील
इच्छुक नागरिक, शेतकरी
महाविद्यालयातील विद्यार्थ्यांनी या ३
वनस्पती वाटपाचा लाभ घ्यावा,
आवाहन आयोजकांनी केले आहे.

श्रीमती राधाबाई सारडा महाविद्यालयाकडून औषधी वनस्पती रोपटे वाटप

देशोन्नती वृत्तसंकलन...

अंजनगावसुर्जी स्थानिक
श्रीमती राधाबाई सारडा
महाविद्यालयातील वनस्पतीशास्त्र

निधन वार्ता

नारायण राजगुरे

दर्यापूर : येथील नारायण
पांडुसा राजगुरे यांचे वृद्धापकाळाने
निधन झाले. ते ८४ वर्षांचे होते
त्यांच्या पश्चात मुलगा सुनील
नारायणसा राजगुरे अनिल
नारायणसा राजगुरे पत्नीस

वनस्पतीशास्त्र विभाग व आयुष मंत्रालयाचा उपक्रम

विभाग, आयुष मंत्रालय भारत मंडळ, पश्चिम विभागीय औषधी
सरकार, राष्ट्रीय औषधी वनस्पती वनस्पती सुविधा केंद्र, वनस्पतीशास्त्र

विभाग सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ
पुणे व काई संस्था अंजनगाव सुर्जी
यांच्या संयुक्त विद्यमाने राष्ट्रीय
अभियान 'आयुष आपके द्वार
आज्ञादी का अमृत महोत्सव' अंतर्गत
औषधी वनस्पतीची ओळख व त्यांचा
उपयोग सर्वसामान्य लोकांपर्यंत
पोहचवावा, या उद्देशाने मोफत औषधी
वनस्पती रोपटे वाटप कार्यक्रमाचे
आयोजन करण्यात आले होते.

कार्यक्रमाचे उद्घाटन सारडा
एज्युकेशन सोसायटीचे सचिव डॉ.
अमर सारडा यांनी केले. कार्यक्रमाला

प्रमुख मार्गदर्शक पश्चिम विभागीय
औषधी वनस्पती सुविधा केंद्राचे
सहायक संचालक डॉ. कोडीराम
धुमाळ हे होते. कार्यक्रमामध्ये
शेतकरी, डॉक्टर, पत्रकार, नागरिक
तसेच पतंजली योग समितीचे सदस्य,
लोकजागर संघटनेचे प्रतिनिधी,
महाविद्यालयातील शिक्षक,
शिक्षकेतर कर्मचारी व विद्यार्थी
उपस्थित होते. कार्यक्रमाचे
सूत्रसंचालन नविता मालानी यांनी
केले, तर आभार रामचंद्र कुळकर्णी
यांनी मानले.

4. - Medicinal Plant Exhibition

Dr Amar Sarda Secretary, Shri Jagdish Sarda Trustee , Shri Ladole CARD and Dr Satyendra Gadpayle IQAC Coordinator

Shri Ladole CARD, Anjangaon visited Exhibition

School students visited exhibition

Pharmacy college students visited exhibition

News published

TheHitavada

Vidarbha Line | 2022-03-09 | Page-3
ehitavada.com

go to AMRAVATI.

requested for blood transfusion | pitai stan for their quick action.

Expo of medicinal plants in Radhabai Sarda College evokes good response

Guests being felicitated at the exhibition.

■ **Our Correspondent**
ANJANGAON SURJI, Mar 8

BOTANY Department of Smt Radhabai Sarda Arts, Commerce and Science College, Anjangaon Surji had organised an exhibition of medicinal plants on the occasion of National Science Day at the college recently.

The exhibition was inaugu-

rated by Dr Amar Sarda, Secretary of Sarda Education Society, Jagdish Sarda, Trustee of the Society, and Vijaykumar Ladole, Chief Functionary of CARD, Anjangaon Surji. Dr Shriram Jumle from Gangotri Health Centre, Sanjay Sarda, Trustee of the Society, Dr Bashisth Choubey, Principal of the college, Dr S B Gadpayale, IQAC Coordinator, and Mahesh

Bunde visited the exhibition and also guided students.

Dr Mangesh Dagwal, Head of Botany Department, informed about the medicinal herbs in the botanical gardens and how such an exhibition can help provide information about medicinal plants to general public.

Some 40 students presented different medicinal plants at the exhibition like Insulin plant, Samudrashok, Hadjod, Akalkadha, Asparagus, Adulsa, Gokarn, Pimpri, Lasunewel, Kalmegh and others. Members of the Patanjali Committee, NGO Lokjagar Sanghathan, Vidyaniketan Pharmacy College students and students from different schools in Anjangaon visited the exhibition.

Head of Department Dr Mangesh Dagwal, Botany students, non-teaching staff including Santosh Sarode and Raju Bhombale worked hard for success of the exhibition.

विविध औषधीय वनस्पतियों के बारे में दी जानकारी

संवाददाता | अंजनगांव सुर्जी

आमजन के बीच औषधीय वनस्पतियों की जानकारी पहुंचाने तथा उन वनस्पतियों की पहचान के उद्देश्य से स्थानीय राधाबाई सारडा, कला, वाणिज्य व विज्ञान महाविद्यालय के वनस्पति शास्त्र विभाग द्वारा राष्ट्रीय विज्ञान दिवस पर प्रदर्शनी का आयोजन किया गया था। इस अवसर पर लगभग 40 विद्यार्थियों ने विविध औषधी वनस्पतियों को प्रदर्शनी में रखा। इन्सुलीन प्लांट, शतावरी, गुडवेल, गोकर्ण, अडुलसा, पिपरी जैसी औषधि और वनस्पतियों से होने वाले लाभ तथा बीमारियों पर गुणों की जानकारी उपस्थितों को दी।

महाविद्यालय के विद्यार्थी, शिक्षक और

शिक्षकेतर कर्मचारियों ने प्रदर्शनी व भेंट देकर औषधि वनस्पतियों की जानकारी ली। प्रदर्शनी को भेंट देने वाले लोगों को औषधि वनस्पति का पौधा देकर उनका स्वागत किया गया। इस समय डॉ. अमर सारडा, जगदीश सारडा, विजयकुमार लाडोले, डॉ. सतेंद्र गडपायले, डॉ. श्रीराम जुमडे, महेश बुंदे उपस्थित थे। प्रदर्शनी में वनस्पति शास्त्र विभाग प्रमुख डॉ. मंगेश डगवाल ने वनस्पति शास्त्र उद्यान में उपलब्ध औषधी वनस्पति की जानकारी देकर प्रदर्शनी की वजह से सभी वनौषधि वनस्पतियों की जानकारी लोगों तक पहुंचाकर जनजागरण करने का उद्देश्य बताया। प्रदर्शनी में प्रस्तुतिकरण करने वाले तीन उत्कृष्ट विद्यार्थियों का चयन भी किया गया।

सारडा महाविद्यालयात औषधी वनस्पतींचे प्रदर्शन

सकाळ वृत्तसेवा

अंजनगावसुर्जा, ता. २ : स्थानिक श्रीमती राधाबाई सारडा कला-वाणिज्य व विज्ञान महाविद्यालयातील वनस्पतिशास्त्र विभागाच्या वतीने २८ फेब्रुवारी रोजी राष्ट्रीय विज्ञान दिवसाच्या निमित्ताने औषधी वनस्पतींच्या प्रदर्शनाचे आयोजन करण्यात आले होते.

उद्घाटन सारडा एज्युकेशन सोसायटीचे सचिव डॉ. अमर सारडा, संस्थेचे कार्याध्यक्ष जगदीश सारडा व कार्ड संस्थेचे कार्यकारी विजय लाडोळे यांनी केले. याप्रसंगी आयक्यूएसीचे समन्वयक डॉ. सत्येंद्र गडपायले, डॉ. श्रीराम जुमळे, डॉ. मंगेश डगवाल, महेश बुंदे उपस्थित होते. प्रदर्शनात जवळपास ४० विद्यार्थ्यांनी वेगवेगळ्या औषधी वनस्पतींचे सादरीकरण केले. यामध्ये अक्कलकाढा, इन्सुलीन प्लांट, समुद्रशोक, गुळवेल, गोकर्ण, शतावरी अडुळसा, पिंपळी, काळमेघ

यांसह अन्य औषधी वनस्पतींचा समावेश होता. महाविद्यालयातील विद्यार्थी, शिक्षक व शिक्षकेतर कर्मचारी यांनी प्रदर्शनाला भेट देऊन औषधी वनस्पतींची माहिती जाणून घेतली.

यावेळी प्रदर्शनाला भेट देणाऱ्या लोकांचे औषधी वनस्पतींचे रोपे देऊन स्वागत करण्यात आले व परिसरातील औषधी वनस्पती लावल्यास त्याचा उपयोग कसा घेता येईल याचीसुद्धा माहिती त्यांना देण्यात आली. प्रदर्शनाला लोकजागर संघटनेचे आनंद संगई, संगीता मेन, श्रीमती बारबदे, सारडा एज्युकेशन सोसायटीचे विश्वस्त संजय सारडा, अरविंद नळकांडे व विविध शाळेतील विद्यार्थी यांनी भेट दिली. प्रदर्शनात सादरीकरण करणाऱ्यांमधून तीन उत्कृष्ट विद्यार्थ्यांची निवड करण्यात आली. याकरिता परीक्षक म्हणून डॉ. सतीश मारडीकर व डॉ. संगीता छाबा यांनी काम पाहिले.

देशोन्नती

सारडा महाविद्यालयात औषधी वनस्पतींची प्रदर्शनी

वनस्पतीशास्त्र विभागाचा उपक्रम

देशोन्नती वृत्तसंकलन...

अंजनगाव सुर्जी ■ स्थानिक श्रीमती राधाबाई सारडा कला वाणिज्य व विज्ञान महाविद्यालयातील वनस्पतिशास्त्र विभागाच्यावतीने २८ फेब्रुवारीरोजी राष्ट्रीय विज्ञान दिवसाच्या निमित्ताने औषधी वनस्पतींच्या प्रदर्शनीचे आयोजन करण्यात आले होते.

सर्व लोकांपर्यंत औषधी वनस्पतींची माहिती पोहोचावी व त्याची ओळख व्हावी, या उद्देशाने या प्रदर्शनीचे आयोजन करण्यात आले. सदर प्रदर्शनीचे उद्घाटन सारडा एज्युकेशन सोसायटीचे सचिव डॉ. अमर सारडा, संस्थेचे कार्याध्यक्ष . जगदीश सारडा व कार्ड संस्थेचे कार्यकारी विजयकुमार लाडोळे यांनी केले. याप्रसंगी आय.क्यू. ए.सी.चे समन्वयक डॉ. सत्येंद्र गडपायले, डॉ. श्रीराम जुमळे गंगोत्री हेल्थ सेंटर व पत्रकार महेश बुंदे उपस्थित होते. वनस्पतिशास्त्र विभागप्रमुख डॉ. मंगेश डगवाल यांनी वनस्पती शास्त्र उद्यानामध्ये असलेली औषधी वनस्पती याची माहिती व अशा प्रकारच्या प्रदर्शनीमुळे औषधी वनस्पतींची माहिती सर्वसामान्य लोकांपर्यंत पोहोचू

या प्रदर्शनीमध्ये जवळपास ४० विद्यार्थ्यांनी वेगवेगळ्या औषधी वनस्पतींचे सादरीकरण केले. यामध्ये अक्कलकाढा, इन्सुलिन प्लांट, समुद्रशोक, गुळवेल, गोकर्ण, शतावरी अडुळसा, पिंपरी व इतर औषधी वनस्पतींचे वेगवेगळ्या आजारावर काय उपयोग आहे, हे सांगितले.

शकते, असे सांगितले. महाविद्यालयातील विद्यार्थी, शिक्षक व शिक्षकेतर कर्मचारी यांनी प्रदर्शनीला भेट देऊन औषधी वनस्पतींची माहिती जाणून घेतली. सोबतच प्रदर्शनीला भेट देणाऱ्या लोकांचे औषधी वनस्पतीचे रोपे देऊन स्वागत करण्यात आले व परिसरातील औषधी वनस्पती लावल्यास त्याचा उपयोग कसा घेता येईल, याचीसुद्धा माहिती त्यांना देण्यात आली. प्रदर्शनीला लोकजागर संघटनेचे

आनंद संगई, पतंजलीच्या सौ.संगीता मेन, सौ.बारबदे, विद्यानिकेतन फार्मसी कॉलेजचे शिक्षक, विद्यार्थी, सारडा एज्युकेशन सोसाटीचे विश्वस्त संजय सारडा, अरविंद नळकांडे अध्यक्ष नोबेल पल्स फुड ग्रोअर्स सोसायटी दर्यापूर, अंजनगाव शहरातील पत्रकार व अंजनगाव शहरातील विविध शाळेतील विद्यार्थी यांनी भेट दिली. प्रदर्शनीमध्ये सादरीकरण करणाऱ्यांमधून तीन उत्कृष्ट विद्यार्थ्यांची निवड करण्यात आली. याकरिता परीक्षक म्हणून डॉ. सतीश मारडीकर रसायनशास्त्र विभाग व डॉ. संगीता छाबा प्राणीशास्त्र विभाग यांनी कार्य केले. प्रदर्शनीच्या आयोजनाकरिता प्राचार्य डॉ. वशिष्ठ चौबे यांनी मार्गदर्शन केले, तर विभागप्रमुख डॉ. मंगेश डगवाल, शिक्षकेतर कर्मचारी संतोष सरोदे, राजू भोबाळे व विभागातील विद्यार्थ्यांनी परिश्रम घेतले.

उपक्रम • राष्ट्रीय विज्ञान दिवसा निमित्त वनस्पतीशास्त्र विभागातर्फे आयोजन अंजनगाव सुर्जी येथील महाविद्यालयात बहुपयोगी औषधी वनस्पतींचे प्रदर्शन

प्रदर्शनामध्ये ठेवण्यात आलेल्या औषधी वनस्पती. दुसऱ्या छायाचित्रात प्रदर्शनाला भेट देवून पाहणी करताना मान्यवर व विद्यार्थी.

प्रतिनिधी | अंजनगाव सुर्जी

स्थानिक श्रीमती राधाबाई सारडा कला वाणिज्य व विज्ञान महाविद्यालयातील वनस्पतिशास्त्र विभागाच्या वतीने राष्ट्रीय विज्ञान दिवसाच्या निमित्ताने नुकतेच औषधी वनस्पतींचे प्रदर्शन झाले. नागरिकांपर्यंत औषधी वनस्पतींची माहिती पोहोचवी व त्याची ओळख व्हावी, या उद्देशाने या प्रदर्शनाचे आयोजन केले होते.

प्रदर्शनीचे उद्घाटन सारडा एज्युकेशन सोसायटीचे सचिव डॉ. अमर सारडा, संस्थेचे कार्याध्यक्ष जगदीश सारडा व विजयकुमार लाडोळे यांनी केले. या प्रसंगी आय. क्यू. ए. सी. चे समन्वयक डॉ. सत्येंद्र गडपायले, डॉ. श्रीराम जुमळे, महेश बुंदे उपस्थित होते.

प्रदर्शनामध्ये होता या वनस्पतींचा समावेश

प्रदर्शनीमध्ये जवळपास ४० विद्यार्थ्यांनी वेगवेगळ्या औषधी वनस्पतींचे सादरीकरण केले त्यामध्ये अक्कल काढा, इन्सुलिन प्लॅंट, समुद्रशोक, गुळवेल, गोकर्ण, शतावरी, अडुळसा, पिंपरी काळमेघ आदींसह अन्य औषधी वनस्पतींचा समावेश होता. या वेळी विद्यार्थ्यांनी या वनस्पतींचे आरोग्यविषयक महत्त्व पटवून दिले. आपल्या घर, परिसरात औषधी वनस्पती लावल्यास त्याचा उपयोग कसा घेता येईल, याची सुद्धा माहिती त्यांना दिली. जैवविविधतेचे संवर्धन करण्याचे आवाहन यावेळी करण्यात आले.

वनस्पतीशास्त्र विभाग प्रमुख डॉ. मंगेश डगवाल यांनी वनस्पतीशास्त्र उद्यानामध्ये असलेली औषधी वनस्पती व त्याची माहिती देत अशा प्रकारच्या प्रदर्शनीमुळे औषधी वनस्पतींची माहिती सर्वसामान्यांपर्यंत पोहोचू शकते, असे सांगितले.

महाविद्यालयातील

विद्यार्थी,

तीन विद्यार्थी ठरले उत्कृष्ट

प्रदर्शनीमध्ये सादरीकरण करणाऱ्या विद्यार्थ्यांमधून तीन उत्कृष्ट विद्यार्थ्यांची निवड करण्यात आली. याकरिता परीक्षक म्हणून रसायनशास्त्र विभागाचे डॉ. सतीश मारडीकर व प्राणिशास्त्र विभागाच्या डॉ. संगीता छाबा यांनी जबाबदारी पार पाडली.

नळकांडे, शहरातील पत्रकार व शाळेतील विद्यार्थ्यांनी भेट दिली. प्रदर्शनाच्या आयोजनाकरिता प्राचार्य डॉ. वशिष्ठ चौबे यांनी मार्गदर्शन केले, तर विभागप्रमुख डॉ. मंगेश डगवाल, शिक्षकेतर कर्मचारी संतोष सरोदे, राजू भोबाळे व विभागातील विद्यार्थ्यांनी परिश्रम घेतले.

5. World Forest Day : Medicinal Plant sapling training

Principal Dr Bashisth Choubey, Dr Sangita Jawanjal , Faculty members and students

Demonstration for plant sapling preparation by Dr Mangesh Dagawal

Students participated in Plant sapling training programme

Students participated in Plant sapling training programme

Students participated in Plant sapling training programme

News Published

‘एक विद्यार्थी-एक औषधीय वनस्पति पौधा’ संकल्पना पर किया अमल

संवाददाता | अंजनगांवसुर्जी

स्थानीय सारड़ा महाविद्यालय में विश्व वन दिवस मनाया गया। राधाबाई सारड़ा कला, वाणिज्य व विज्ञान महाविद्यालय के वनस्पति शास्त्र विभाग व पर्यावरण जागरूकता समिति द्वारा विद्यार्थियों को वन दिवस का महत्व बताया। इस दौरान एक विद्यार्थी - एक औषधीय वनस्पति का पौधा संकल्पना को अमल में लाया गया।

विद्यार्थियों को औषधीय वनस्पति पौधा तैयार करने संबंधी मार्गदर्शन किया गया। कार्यक्रम में प्राचार्य डॉ. वशिष्ठ चौबे प्रमुखता से उपस्थित रहे। इस अवसर पर वनस्पति शास्त्र

विभाग प्रमुख डॉ. मंगेश डगवाल ने कहा कि वनस्पति शास्त्र उद्यान में उपलब्ध औषधीय वनस्पति की जानकारी सभी लोगों तक पहुंचा सकते हैं। उन्होंने विद्यार्थियों को विविध प्रकार की वनस्पतियों के पौधों को तैयार करने की विधि बताई। कार्यक्रम में उपस्थित सभी विद्यार्थियों ने एक विद्यार्थी-एक पौधा संकल्पना के तहत औषधीय वनस्पति का पौधा तैयार किया गया। पर्यावरण जागरूकता समिति के समन्वयक डॉ. डगवाल, प्रा. रामकृष्ण कुलकर्णी, समिति के सदस्य डॉ. पवन राऊत, प्रा. ममता येवतकर, डॉ. विवेक पाटील, संतोष सरोदे, राजू भोपाले ने सहयोग किया।

Wed, 23 March 2022

दैनिक भास्कर
BhaskarHindi.com

<https://epaper.bhaskarhindi.com/c/66975627>

अंजनगावसुर्जी : वनदिनाच्या कार्यक्रमाला उपस्थित विद्यार्थी व शिक्षक.

सारडा महाविद्यालयात जागतिक वनदिवस

अंजनगावसुर्जी, ता. २२ : स्थानिक श्रीमती राधाबाई सारडा कला वाणिज्य व विज्ञान महाविद्यालयातील वनस्पतिशास्त्र विभाग आणि पर्यावरण जागरूकता समितीच्या वतीने २२ मार्च रोजी जागतिक वनदिवस साजरा करण्यात आला. यावेळी विद्यार्थ्यांना वनदिनाचे महत्त्व समजावून औषधी वनस्पती रोपटे तयार करण्याच्या प्रात्यक्षिकासह मार्गदर्शन करण्यात आले.

कार्यक्रमाला प्राचार्य डॉ. वशिष्ठ चौबे व डॉ. मंगेश डगवाल यांनी विद्यार्थ्यांना मार्गदर्शन केले. या

कार्यक्रमात एक विद्यार्थी एक रोपटे या संकल्पनेतून औषधी वनस्पतीचे रोपटे तयार करण्यात आले. दरम्यान जवळपास १५० हून अधिक विद्यार्थ्यांनी वेगवेगळ्या औषधी वनस्पतींचे रोपटे तयार केले.

कार्यक्रमाच्या आयोजनाकरिता डॉ. मंगेश डगवाल, रामचंद्र कुळकर्णी, पर्यावरण जागरूकता समितीचे सदस्य डॉ. पवन राऊत, प्रा. ममता येवतकर, डॉ. विवेक पाटील, शिक्षकेतर कर्मचारी संतोष सरोदे, राजू भोबाळे व विभागातील विद्यार्थ्यांनी परिश्रम घेतले.

वन दिनानिमित्त आयोजित कार्यक्रमास उपस्थित शिक्षक व विद्यार्थी.

‘एक विद्यार्थी, एक औषधी वनस्पती’ ही संकल्पना राबवणार सारडा महाविद्यालयात जागतिक वनदिवस साजरा

प्रतिनिधी | अंजनगाव सुर्जी

स्थानिक श्रीमती राधाबाई सारडा कला वाणिज्य व विज्ञान महाविद्यालयातील वनस्पतिशास्त्र विभाग व पर्यावरण जागरूकता समितीच्या वतीने जागतिक वनदिवस साजरा करण्यात आला. यानिमित्ताने ‘एक विद्यार्थी, एक औषधी वनस्पती’ ही संकल्पना राबवण्याचा संकल्प करण्यात आला. शिवाय विद्यार्थ्यांना वनदिनाचे महत्त्व समजावून औषधी वनस्पती रोपटे तयार करण्याचे प्रात्यक्षिकासह मार्गदर्शन करण्यात आले.

आपल्या आजूबाजूला वाढणारे वृक्ष व इतर औषधी वनस्पतींची माहिती कशी पोहोचावी व त्याची ओळख व्हावी, या उद्देशाने हा वनदिवस साजरा करण्यात आला. या कार्यक्रमाला प्राचार्य डॉ. वशिष्ठ चौबे यांनी मार्गदर्शन केले. वनस्पतिशास्त्र विभागप्रमुख डॉ. मंगेश डगवाल यांनी वनस्पतीशास्त्र उद्यानामध्ये असलेल्या औषधी वनस्पतींची माहिती सर्वसामान्य लोकांपर्यंत पोहोचू शकते, असे सांगितले.

सोबतच त्यांनी विद्यार्थ्यांना जागतिक वनदिवसाचे महत्त्व व विविध प्रकारच्या वनस्पतीचे रोपटे कसे तयार केल्या जातात, त्याकरिता कोणत्या प्रकारची सामग्री व झाडाचे खोड कशाप्रकारचे पाहिजे, याबद्दलही मार्गदर्शन केले.

सहभागी दीडशेहून अधिक विद्यार्थ्यांनी यावेळी औषधी वनस्पतीचे एक-एक रोपटे तयार केले. यामध्ये गुळवेल, अडुळसा, पानफुटी, कांडवेल, कोरफड इतर औषधी वनस्पतींचा समावेश आहे. हे रोपटे विभागाच्या वेस्ट प्रॅक्टिस अंतर्गत मोफत वाटण्यात येणार असल्याचे यावेळी सांगण्यात आले. कार्यक्रमाच्या आयोजनाकरिता वनस्पतीशास्त्र विभाग प्रमुख व पर्यावरण जागरूकता समितीचे समन्वयक डॉ. मंगेश डगवाल, सहायक प्राध्यापक रामचंद्र कुळकर्णी, पर्यावरण जागरूकता समितीचे सदस्य डॉ. पवन राजूत, प्रा. ममता येवतकर, डॉ. विवेक पाटील, शिक्षकेतर कर्मचारी संतोष सरोदे, राजू भोबाळे व विभागातील विद्यार्थ्यांनी परिश्रम घेतले.

7. An initiative taken by Department of Botany, Smt Radhabai Sarada College and CARD NGO :- (MoU Signed between College, Dr Panjabrao Deshmukh Krushi Vidyapith Akola and CARD AnjnagaonnSurji on 27th October 2021)

MoU signed between College, CARD NGO and Dr P.D. K.V. Akola

Meeting conducted with CARD and Expert for Piper longum GI News published

TheHitavada

Vidarbha Line | 2021-08-02 | Page-3
ehitavada.com

'Geographical indication of pippali must for small farmers' welfare'

■ Our Correspondent
ANJANGAON SURJI, Aug 1

PIPPALI crop is cultivated on large scale in Western Vidarbha region by small and marginal farmers for last many generations. The crop is known for its use in medicine and spices in Asia, Europe and Africa continents. However, the crop has found limited domestic market.

Dr Bashisth Choubey, Principal and Dr Mangesh Dagwal, Head, Department of Botany of Smt Radhabai Sarda College, Anjangaon Surji has announced willingness to provide necessary technical assistance for the most important Geographical Indication (GI) of crops to improve its marketability in national and international marketing.

It has been conveyed to Technical Adviser, Export, Maharashtra State Horticulture

and Medicinal Plants Board, Pune, Director, Nagarjuna Medicinal Plants Nursery, Dr Punjabrao Deshmukh Agricultural University, Akola and Regional Centre of Medicinal Plants Facilitation Centre, Ayush Ministry.

Geographical indication (GI) is a kind of standardised record which deals with the geo-botanical information of the plant to maintain qualitative consistency as well to preserve their salient features. These entries will help create legal protections, prevent unauthorised patents, provide more scope for formation of national and international brands, and will increase trade importance globally.

The Department of Botany of Smt Radhabai Sarda College, Anjangaon Surji, is ready to assist and provide any kind of technical help in Geographical Indication (GI) of crops as College

is situated in the same region. It will speed up the work with immediate consideration.

At the same time, under the coordination agreement signed between the college and the CARD NGO, both the parties will work at grass-roots level to address the socio-economic issues of the growers effectively to link up the process with Sustainable Development Goals (SDG) of the UN. "This is the first case in Maharashtra in which local college and NGOs will cooperate to join hands to resolve the issues of small and marginal farmers with SDG" said Dr. Mangesh Dagwal, Head of the Department of Botany and Shri Vijay Ladole Chief Executive of CARD NGO. For more information, contact Dr Mangesh Dagwal, Head, Department of Botany, Mobile: 9326827719 and e-mail - mdagwal@gmail.com.

38
CO
■ A
AMI

A 3
suit
of a
can
vill
of
Rav
nar
A
Ran
Bal
Fric
bac
was
of a
lage
S
ly r
infr
Par
hav
ed 1
T
is u
any

तुम्हीही पाठवा आपल्या भागातील समस्या

आपल्या भागातील समस्या सोडविण्यासाठी तुम्हीही पुढाकार घेऊ शकता. 'सकाळ'ने तुम्हाला ती संधी उपलब्ध करून दिली आहे. आपल्या भागातील समस्यांना 'सकाळ'द्वारे वाचा फोडून तुम्हीही कर्तव्यदक्षतेचा परिचय देऊ शकता. त्यासाठी तुम्हाला खालील मेल आयडवर संबंधित फोटो, बातमी किंवा समस्येबाबत माहिती पाठवाव्यात येईल.

amr_sakal@rediffmail.com

पानपिंपळीचे भौगोलिक चिन्हांकन व्हावे

वनस्पतिशास्त्र विभाग व कार्ड संस्था घेणार पुढाकार

सकाळ वृत्तसेवा

अंजनगावसुर्जी, ता. २४ : स्थानिक श्रीमती राधाबाई सरडा महाविद्यालयातील वनस्पतिशास्त्र विभाग व कार्ड संस्था पिंपळी वनस्पतीकरिता भौगोलिक चिन्हांकन करण्यास आवश्यक तांत्रिक मदत करण्यासाठी तयार आहे. त्याबाबतचे पत्र महाराष्ट्र राज्य फलोत्पादन व औषधी वनस्पती मंडळ कृषी आयुक्तालय पुण्याचे तांत्रिक मल्लागार नागार्जुन, औषधी वनस्पती उद्यान डॉ. पंजाबराव देशमुख कृषी विद्यापीठ अकोला व विभागीय औषधी वनस्पती सुविधा केंद्र सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ पुणे यांना पाठवून प्राचार्य डॉ. वशिष्ठ चौधे, वनस्पतिशास्त्र विभागप्रमुख डॉ. मंगेश डगवाल यांनी मदतीची घोषणा केली आहे.

भौगोलिक चिन्हांकन ही एकप्रकारची मानक नोंद असून ती भौगोलिक क्षेत्राची निर्गमन आहे. नैसर्गिकरीत्या व मानवी प्रयत्नातून उत्पादित होणाऱ्या शेतामालाची ओळख, गुणवत्तेतील सातत्य आणि यांच्यामधील विशेष गुणधर्मांचे जतन करण्यासाठी हे चिन्हांकन

महत्वाचे आहे. या नोंदीमुळे विकास, कारदेशीर संरक्षण, अनाधिकृत विक्रीस प्रतिबंध, नियतीसाठी अधिक संधी तयार होऊन यात राष्ट्रीय तसेच आंतरराष्ट्रीय पातळीवर जैड तयार होण्यास मदत होऊ शकते. जागतिक पातळीवर व्यापारी महत्त्व वाढण्यास मोलाची मदत होईल. अंजनगावसुर्जी

८०० हेक्टर

क्षेत्रात लागवड

परिचय विदर्भातील अमरावती, अकोला, बुलडाणा या जिल्ह्यांमध्ये जवळपास ८०० हेक्टर क्षेत्रांमध्ये पानपिंपळीची लागवड केली जाते. यामध्ये अल्प व अल्पभूधारक शेतकऱ्यांचा बऱ्यापैकी समावेश आहे.

अंजनगावसुर्जी : पानपिंपळीची बाग.

ताऱ्ख्यात पानपिंपळी या औषधी वनस्पतीची पूर्वागम्यता लागवड केली जाते. अशाप्रकारची या क्षेत्रातील लागवड ही भारतामधील एकमेव लागवड आहे.

१० हजार शेतकरी कुटुंबांच्या उपजीविकेचे साधन ही औषधी

वनस्पती सध्याच्या परिस्थितीत बनली आहे. या पिकास भौगोलिक चिन्हांकन नोंदणीकृत दर्जा प्राप्त झाल्यास शेतकऱ्यांना चांगल्या संधी उपलब्ध होऊन अधिक चालना मिळेल, अशा या महत्त्वाच्या औषधी वनस्पतीच्या भौगोलिक चिन्हांकनाबाबत तातडीने

विचार होऊन या कामास गाती देणे महत्त्वाचे आहे. यासंदर्भात कोणत्याही प्रकारच्या तांत्रिक बाबींची मदत व तयारी करण्यास वनस्पतिशास्त्र विभाग तयार आहे.

सोबतच महाविद्यालयाने कार्ड

संस्थेसोबत केलेल्या समन्वय करारात अंतर्गत याबाबतीत पाठपुरावा करून गती दिल्या जाईल. असे वनस्पतिशास्त्र विभागप्रमुख डॉ. मंगेश डगवाल व कार्ड संस्थेचे मुख्य कार्यकारी विजय लाडोळे यांनी सांगितले.

पिंपरी वनस्पतीचे भौगोलिक चिन्हांकनाची तयारी

सारडा महाविद्यालयातील वनस्पतिशास्त्र विभाग, कार्ड संस्था घेणार पुढाकार

मनोहर मुरकुटे

लोकमत न्यूज नेटवर्क

अंजनगाव सुर्जा : श्रीमती राधाबाई सारडा महाविद्यालयातर्फे वनस्पतिशास्त्र विभाग व अंजनगावची कार्ड संस्था या परिसरात उत्पादन घेतल्या जाणाऱ्या पिंपरी पिकाच्या भौगोलिक चिन्हांकनाकरिता पुढाकार घेतला आहे.

भौगोलिक चिन्हांकन ही एकप्रकारे मानांकनाची नोंद असून, ही भौगोलिक क्षेत्राशी निगडित आहे. नैसर्गिकरीत्या व मानवी प्रयत्नातून उत्पादित होणाऱ्या शेतीमालाची ओळख, गुणवत्तेतील सातत्य आणि यांच्यामधील विशेष गुणधर्मांचे जतन करण्यासाठी हे चिन्हांकन महत्त्वाचे आहे. या नोंदीमुळे विकास, कायदेशीर संरक्षण, अनाधिकृत विक्रीस प्रतिबंध, निर्यातीसाठी अधिक संधी तयार होऊन यात राष्ट्रीय तसेच आंतरराष्ट्रीय पातळीवर बॅंड तयार होण्यास मदत होऊ शकते व जागतिक

पातळीवर व्यापारी महत्त्व वाढण्यास मोलाची मदत होईल. त्याकरिता आवश्यक तांत्रिक मदत करण्यास महाविद्यालयातील वनस्पतिशास्त्र विभाग तयार आहे, असे कृषी आयुक्तालय अंतर्गत महाराष्ट्र राज्य फलोत्पादन व औषधी वनस्पती मंडळ पत्र तांत्रिक सल्लागार (निर्यात), डॉ.

पंजाबराव देशमुख कृषी विद्यापीठाचे नागार्जुन औषधी वनस्पती उद्यान सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठाच्या व विभागीय औषधी वनस्पती सुविधा केंद्राला कळविले आहे. प्राचार्य वशिष्ठ चौबे व वनस्पतीशास्त्र विभाग प्रमुख डॉ. मंगेश डगवाल यांनी त्यासाठी पुढाकार घेतला.

पश्चिम विदर्भातील अमरावत अकोला, बुलडाणा या जिल्ह्यांमधे जवळपास ८०० हेक्टर क्षेत्रात पिंपरीचे लागवड पूर्वीपासून केली जाते. यामधे अल्प व अल्पपणू भूधारक शेतकऱ्यांक शेतकऱ्यांचा बऱ्यापैकी समावेश आहे अशा प्रकारची या क्षेत्रातील लागवड हे देशातील एकमेव असून या भागातील जवळपास दहा हजार शेतकरी कुटुंबां हे उपजीविकेचे साधन ठरले आहे पिकास भौगोलिक चिन्हांकन प्राप्त झाल्यास या भागातील शेतकऱ्यांना चांगल्या संधी उपलब्ध होतील. त्यासाठी तांत्रिक बाबीची मदत व तयार करण्यास महाविद्यालयाचे वनस्पतिशास्त्र विभाग तयार आहे सोबतच कार्ड संस्थेशी समन्वय करी अंतर्गत पाठपुरावा करून गती दिले जाईल. वनस्पतिशास्त्र विभागप्रमुख डॉ मंगेश डगवाल व कार्ड संस्थेचे मुख्य कार्यकारी विजय लाडोळे यांनी हे माहिती दिली.

Hello Amravati
Page No. 2 Jul 17, 2021
Powered by: erelego.com

तरुण भारत

Paschim Vidarbha | 2021-07-20 | Page- 8
epaper.tarunbharat.net

पिंपरी औषधी वनस्पतीचे भौगोलिक चिन्हांकन गरजेचे

सारडा महाविद्यालय व कार्ड संस्था घेणार पुढाकार

◆ अंजनगाव सुर्जा, १९ जुलै

स्थानिक राधाबाई सारडा महाविद्यालयातील वनस्पतीशास्त्र विभाग व कार्ड संस्था अंजनगाव शेतकऱ्यांच्या हितासाठी पिंपरी औषधी वनस्पती पिकांकरिता अत्यंत महत्त्वाचे भौगोलिक चिन्हांकन करण्याकरिता पुढाकार घेत असून त्याकरिता आवश्यक तांत्रिक मदत करण्यास महाविद्यालयातील वनस्पतिशास्त्र विभाग तयार आहे, असे पत्र तांत्रिक सल्लागार महाराष्ट्र राज्य फलोत्पादन व औषधी वनस्पती मंडळ कृषी आयुक्तालय पुणे,

नागार्जुन औषधी वनस्पती उद्यान डॉ. पंजाबराव देशमुख कृषी विद्यापीठ अकोला व विभागीय औषधी वनस्पती

सुविधा केंद्र सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ पुणे यांना पाठविण्यात आले आहे. याबाबतच्या मदतीची घोषणा

प्राचार्य डॉ. वशिष्ठ चौबे, वनस्पतीशास्त्र विभाग प्रमुख डॉ. मंगेश डगवाल यांनी केली आहे.

भौगोलिक चिन्हांकन ही एक प्रकारची मानांकन नोंद असून ही भौगोलिक क्षेत्राशी निगडित आहे. नैसर्गिक रीत्या व मानवी प्रयत्नातून उत्पादित होणाऱ्या शेतीमालाची ओळख, गुणवत्तेतील सातत्य आणि यांच्यामधील विशेष गुणधर्मांचे जतन करण्यासाठी हे चिन्हांकन महत्त्वाचे आहे. या नोंदीमुळे विकास, कायदेशीर संरक्षण, अनाधिकृत विक्रीस प्रतिबंध, निर्यातीसाठी अधिक संधी तयार होऊन यात राष्ट्रीय, तसेच आंतरराष्ट्रीय पातळीवर बॅंड तयार होण्यास मदत होऊ शकते व

जागतिक पातळीवर व्यापारी महत्त्व वाढण्यास मोलाची मदत होईल.

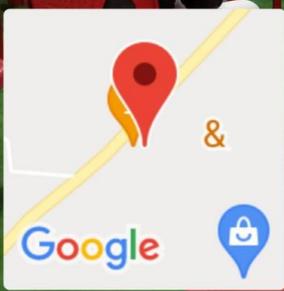
या महत्त्वाच्या औषधी वनस्पतींच्या भौगोलिक चिन्हांकनाबाबत तातडीने विचार होऊन या कामास गती देणे महत्त्वाचे आहे. यासंदर्भात कोणत्याही प्रकारच्या तांत्रिक बाबीची मदत व तयारी करण्यास महाविद्यालयाचा वनस्पतीशास्त्र विभाग तयार आहे. सोबतच महाविद्यालयाचे कार्ड संस्थेसोबत केलेल्या समन्वय करारा अंतर्गत याबाबत पाठपुरावा करून गती दिल्या जाईल, असे डॉ. मंगेश डगवाल व कार्ड संस्थेचे मुख्य कार्यकारी विजय लाडोळे यांनी सांगितले. (तमा वृत्तसेवा)

9. Participation of Faculty and Students Under MoU in One Day Workshop –

Dr Mangesh Dagawal delivered lecture as resource person in workshop under MOU
Students participated in workshop under MOU

Anjangaon, Maharashtra, India
58HG+7JF, Anjangaon, Maharashtra 444705, India
Lat 21.179142°
Long 77.327957°
12/04/22 10:24 AM

Best Practice :

Activity name - Medicinal Plants : Cultivation ,Conservation , distribution and awareness creation

NAAC Peer Team visited botanical Garden

Dr S H Patil Chairman Biodiversity Board visited Botanical garden

Shri Satish Tidke Deputy Secretary Higher and Technical Education Department , Mantralaya, Mumbai visited garden

Faculty members of Darvha College visited garden

Dr Harne K L College Amravati and Dr G D Muratkar Arts and Science College Chikhaldara visited garden

Dr U. S. Patil Chairman Board of Studies in Botany SGB Amravati University and Dr S N Malode Head department of Botany Govt Vidarbha Institute Amravati

Shri Manoj Lonkar S.D.O. Daryapur and Shri A. N. Jagtap Tahsildar Anjangaon Surji visited garden

Medicinal Plant sapling distribution to YCMOU Nashik faculty members

मंजूर की घोषणा

हुई हल

जी से विस्तार हो रहा है। समस्याओं के चलते सके लिए बाइपास ही लिए लगातार प्रयास न लेकर केंद्रीय मंत्री स को मंजूरी दी है।

हो, पूर्व पालकमंत्री

हो है।

।हर में बाइपास के लिए वरुड शहर के बाइपास ङड रूप मंजूर किए गए. १० कि.मी. का होगा. जमीन हस्तान्तरण की हो गई है।

हेया चोरी

डा - परतवाडा पुलिस तंगत आने वाले परिसर । चोरी की घटनाओं में तरी हुई है. विष्णुनगर वासी दीपक कृष्णराव) ने अपनी दोपहिया २७ /एएक्स-६९८७ ने खड़ी कर रखी थी. त चोर ने वाहन को चुरा स द्वारा चोरी का मामला गे की जांच की जा रही है कि, परतवाडा तथा कांडली ग्रामपंचायत क्षेत्र की घटनाएँ हो चुकी है. ढों में चोरों को पकड़ने में सफलता भी लगी है. घटनाओं में पुलिस चोरों ढड पाई है. शहर तथा ग्रामपंचायत क्षेत्र में चोरी हो रही है.

अंचल में बावंची तणवर्गीय औषधी वनस्पती बनेगी किसानों के लिए आमदनी का माध्यम

परतवाडा,कार्यालय द्वारा, दि.१७-अंचल के किसान नापिकी मौसम के लगातार बदलते स्वरूप के कारण कायम तौर पर सही फसल नहीं ले पाते. इसलिए किसानों के लिए बावची यह तणवर्गीय औषधी वनस्पती आमदनी का माध्यम बन सकती है. यह वनस्पती राजस्थान, पंजाब, उत्तर प्रदेश ,गुजरात व महाराष्ट्र राज्य में पाई जाती है. मुख्यतः यह काली माटी में प्राकृतिक तरीके से उगती है. इसके अनेक औषधी गुणधर्म के कारण आयुर्वेद में इस वनस्पती का काफी महत्व है. वनस्पती का शास्त्रीय नाम सोरॅलिया कोरॅलीफोलीया ऐसा भी है. शैंगवर्गीय फॅबेसी परिवार की यह वनस्पती है, 'सोरॅलिया ' यह शब्द ग्रीक भाषा का है. जिसका अर्थ 'खाज या कुष्ठरोग से प्रभावित ' ऐसा होता है. आयुर्वेद में भी इस वनस्पती को 'कुष्ठ नाशिनी ' याने कुष्ठरोग का नाश करने वाली ऐसा होता है.

मराठी व हिंदी में बावची/ बावंची ऐसा कहा जाता है. संस्कृत में चंद्र को जितने नाम है उस प्रत्येक नाम के आगे रेखा, लेखा, राजी इसमें से एक शब्द जोड़ा है याने बावची के नाम तैयार होते है. उदा. सोमरेखा, शशांकलेखा, चंद्रलेखा, सोमराजी. इसके अलावा अलग अलग ३१ संस्कृत नाम से यह वनस्पती पहचानी जाती है. यह वनस्पती वर्षायु है परंतु यदि उसका सही ढंग से खलाय रखा जाये तो यह पौधा पांच से सात वर्ष तर जिंदा रहता है. वनस्पती की उंचाई साधारण तौर पर ६० से १८० सेंटीमीटर तक रहती है. खोड पर व पत्तों पर बारिक लव होती है. पत्ते लंबे गोल ,दंतुर कडा वाले होते है. अगस्त से दिसंबर के दौरान पत्तों के बीच लंबी दंडियों पर गुलाबी जामुनी रंग के फुलों के गुच्छे उगते है. फुल छोटे-छोटे होते है और फलियाँ छोटी और चपटी होती है. बीजों का आकार आयताकृती चपटा होता है और उससे विशिष्ट तीक्ष्ण गंध या ऐसा कहे कि, दुर्गंध ही आता है. बिजो को हाथ पर रगड़ने पर उसमें गंध आता है. अब तक किये गये संशोधन के अनुसार वनस्पती में वेदनाशामक, प्रन्नन क्षमता, मधुमेह विरोधी, दाहनाशक, कर्कविरोधी आदि गुणधर्म पाये गये है. इस वनस्पती का उपयोग दमा, श्वासनलिका के विकार त्वचा विकार ,अपचन, मूळव्याध, जखम ,वरण ,खरुन, कोड व कुष्ठरोग में किया जाता है. संशोधन संदर्भनुसार आयुर्वेद में इस वनस्पती का उपयोग इस प्रकार से किया जाता है जिसमें (उपयुक्त भाग याने मुख्यतः इस पौधे के बीज बीजों का तेल निकालकर उसका उपयोग किया जाता है.)

बिजों को बारीक कुटकर उसका मलम तैयार कर उसे कोड, कुष्ठरोग ,चर्मरोग आदी पर उपयोगी माना जाता है. तथा चूर्ण के अलावा तेल का भी उपयोग किया जाता है. तेल या बिजों का लेप टक्कल पडने पर बाल बढ़ाने के लिए उपयोग में लाया जाता है. बावची का तेल, करंज तेल व व्ह्यासलीन एकत्र कर उसका मलम लगाने पर पुराने चर्मरोग पर उपयुक्त होता है. बिजों का उपयोग दात व हड्डियों के विघटन पर किया जाता है.इन बिजों के उपयोग से उल्टियों में भी आराम होता है. वनस्पती बिजों

का उपयोग सौंदर्यप्रसाधन में भी किया जाता है. (त्वचेवर गुणकारी होने के कारण). त्वचा पर आने वाली झुरियाँ भी कम होती है. रक्त शुद्धीकरण व रोग प्रतिकार शक्ति बढ़ाने के लिए यह वनस्पती उपयुक्त है.चंद्रप्रभावटी, समराघोत बावची चूर्ण व खानदिरास्टा आदि आयुर्वेदिक औषधी में वनस्पती का उपयोग किया जाता है. यह वनस्पती तणवर्गीय रहने के कारण दुर्लक्षित रही है. इसका रोपन नहीं किया जाता राष्ट्रीय औषधी मंडल द्वारा प्रकाशित गोटैकनीक ऑफ सिलेक्टेड मेडिसिनल प्लांट्स भाग में इस वनस्पती का रोपण कर उस पर आने वाला खर्च व आवश्यक जमीन आदी में संबंधित जानकारी दी है. जिसके आधार पर रोपण किया जा सकता है.

कम बारिश कम मध्यम बारिश में भी काली माटी में इसका रोपण किया जा सकता है. इस वनस्पती के संगोपन के लिए ज्यादा मेहनत भी नहीं करनी पड़ती. अंजनगाव सुर्जी तहसील के किसान, पत्रकार व अन्य स्थानों से मिली जानकारी के मुताबिक बावची बिजों की बाजार में मांग है. बिजों को साधारण ७० से ९० रुपये किलो भाव से बेचा जाता है. खेतों के बांध पर या आंतरपीक फसल के तौर पर इसका रोपण कर सकते है. इस वनस्पती की अधिक जानकारी के लिए डॉ. प्रभा भोगावकर ने वनस्पती शास्त्र विभाग प्रमुख डॉ. मंगेश डगवाल इन्हें सहकार्य किया है. इस वनस्पती के रोपन को लेकर किसानों ने सोचना चाहिए ऐसा आवाहन डॉ. मंगेश डगवाल वनस्पतीशास्त्र विभाग प्रमुख श्रीमती. राधाबाई सारडा महाविद्यालय अंजनगाव सुर्जी ने किया है.

बावंची : दुर्लक्षित तणवर्गीय औषधी वनस्पती - प्रा.डॉ. डगवाल

देशोन्नती वृत्तसंकलन...

अंजनगाव सुर्जी ■ बावची ही वनस्पती राजस्थान, पंजाब, उत्तर प्रदेश, गुजरात व महाराष्ट्र राज्यामध्ये आढळून येते. मुख्यतः ही काळ्या मातीमध्ये (Black cotton soil) नैसर्गिकरीत्या उगवते. हिच्या अनेक औषधी गुणधर्मांमुळे आयुर्वेदात हिचे महत्त्व आहे. या वनस्पतीचे शास्त्रीय नाव 'सोरॅलिया कोरॅलीफोलीया' असे आहे. शेंगवर्गीय फॅबेसी कुळातील ही वनस्पती आहे. 'सोरॅलिया' हा शब्द ग्रीक भाषेतील असून त्याचा अर्थ 'खाज किंवा कुष्ठरोगाने प्रभावित' असा होतो. आयुर्वेदातदेखील या वनस्पतीस 'कुष्ठ नाशिनी' म्हणजेच कुष्ठरोगाचा नाश करणारी असे संबोधल्या जाते, असे प्रा. डॉ. मंगेश डगवाल यांनी म्हटले आहे.

मराठी व हिंदीमध्ये बावची/बावंची असे म्हणतात. संस्कृतमध्ये चंद्राला जेवढी नावे त्या प्रत्येकपुढे रेखा, लेखा, राजी यापैकी एक शब्द

जोडला म्हणजे बावचीची नावे तयार होतात. उदा. सोमरेखा, शशांकलेखा, चंद्रलेखा, सोमराजी याव्यतिरिक्त वेगवेगळ्या ३१ संस्कृत नावाने ही वनस्पती ओळखली जाते. ही वनस्पती वर्षायू आहे; परंतु याची काळजी घेतल्यास झाड पाच ते सात वर्षेदेखील टिकते. वनस्पतीची उंची साधारणपणे ६० ते १८० सेंटीमीटर पर्यंत असते. खोडांवर व पानांवर बारीक लव असते. पाने लांबट, गोल, दंतुर कडा असणारी असतात. ऑगस्ट ते डिसेंबरच्या दरम्यान पानांच्या बुचक्यात लांब दांड्यावर गुलाबी जांभळ्या फुलांचे गुच्छ येतात. फुले

अगदी छोटी छोटी असतात, तर शेंगादेखील लहान व चपट्या असतात. बिया आयताकृती चपट्या असून त्यास विशिष्ट तीक्ष्ण गंध -खरे तर दुर्गंधच असतो. बिया हातांवर चोळल्या तरी वास येतो.

आतापर्यंतच्या संशोधनानुसार वनस्पतीमध्ये वेदनाशामक, प्रजनन क्षमता, मधुमेहाविरोधी, दाहनाशक, कर्कविरोधी इत्यादी गुणधर्म आहेत. या वनस्पतीचा उपयोग दमा, श्वासनलिकेचे विकार त्वचा विकार, अपचन, मूळव्याध, जखम, व्रण, खरुज, कोड व कुष्ठरोगावर होतो, असे प्रा. डॉ. मंगेश डगवाल यांनी सांगितले.

आपटा (सोन)या झाडाचे धार्मिक अधिष्ठान

नवरात्रानंतरचा दुसरा दिवस म्हणजे विजयादशमी यास दुसरा देखील म्हणतो. या सणाचे मुख्य आकर्षण म्हणजे या दिवशी लोक आपटा किंवा भोसा या वृक्षाची पाने एकमेकांना भेटून सोनं म्हणून देतात. अशा प्रकारची प्रथा असल्या कारणाने या दिवशी लोक त्याच्या फांद्या तोडतात यामुळे ह्या वृक्षाची प्रजाती नष्ट देखील होऊ शकते.

या वृक्षाचे शास्त्रीय नाव बाहुनिया रेसिमोसा असून हे सिल्ललपिनेसी या कुळातील आहे याला अमरावती व यवतमाळ भागामध्ये भोसा व आपटा देखील म्हणतात. हा एक लहान वृक्ष असून याचे मुख्य आकर्षण म्हणजे याची पाने याला मार्च ते जुलै दरम्यान फुले येतात. याच्या फुलांकडे बहुतांशी लोक लक्ष देत नाहीत कारण ती हिरवट रंगाची अगदी लहान लहान असतात त्याचा वापर खाण्यामध्ये भाजी म्हणून केल्या जातो. याच्या कोवळ्या पानाची व फुलाची भाजी विविध क्षेत्रातील लोक खात असल्याने याची एक रानभाजी म्हणून देखील ओळख आहे.

याच्या पानांचा वापर मलेरिया, खोकला, युरिनेशन, मासिक पाळी इत्यादीच्या आजारावर वापर केल्या जातो. या वृक्षाचे महत्त्वाचे आकर्षण म्हणजे याला प्राप्त झालेले धार्मिक महत्व. याचा दसऱ्याच्या दिवशी सोने म्हणून वापर करतात. पूर्वी विद्यार्जनांसाठी राज कुळातील राजपुत्र गुरूच्या आश्रमात राहत असत. तिथे त्यांना विविध विद्या शिकवल्या जायच्या. असाच एक अयोध्यामधील राजा कौत्स याने

त्याचे गुरू वरतू यांच्याकडून विद्या प्राप्त केली. कौत्स राज्याला वाटले की आपण आपल्या गुरूला गुरुदक्षिणा द्यावी तसे त्यांनी आपल्या गुरूला विचारले असता वरतू यांनी गुरुदक्षिणा घेण्यास नकार दिला. तरी कौत्स राजांनी खुप आग्रह केल्यामुळे त्यांनी त्याला १४ करोड(कोटी) सोण्याची नाणे दक्षिणा स्वरूपात देण्यास सांगितले परंतु कौत्स राज्याकडे एवढी नाणे नसल्यामुळे त्यांनी अयोध्या मधील रघुराजा यांचेकडे धाव घेतली व मदत मागितली मात्र रघुराजाने नुकताच यज्ञ करून सर्व संपत्ती दान केलेली होती त्यामुळे त्यांच्याकडेही पर्याप्त सुवर्ण मुद्रा नव्हत्या. परंतु मदत मागायला आलेल्यांना नाही म्हणे हे रघुराजांच्या तत्वात बसत नसल्याने त्याने कौत्सला दुसऱ्या दिवशी येण्यास सांगितले. कौत्स राजाला दिलेले वचन पूर्ण करण्यासाठी रघुराजाने कुबेरावर स्वारी केली पराक्रमी रघुराजा याचा पराभव करणे अशक्य असल्याने कुबेराने रघुराजास हवी तेवढी संपत्ती देण्यास कबुल केले त्यानुसार कुबेराने रात्री धनवर्षाव केला हे सर्व सुवर्ण मुद्रा एका आपट्याच्या झाडावरून जमिनीवर खाली पडल्या रघुराजाने दुसऱ्या दिवशी कौत्स ला त्या मुद्रा घेऊन जाण्यास सांगितले कौत्स ने मागितल्या प्रमाणे फक्त १४ कोटी सुवर्ण मुद्रा उचलून नेल्या आणि उरलेल्या मुद्रा तिथेच ठेवून रघुराजा चे आभार मानून तो निघून गेला. मात्र उरलेल्या सुवर्ण मुद्रा रघुराजाने प्रजाजनाना घेऊन जाण्यास सांगितले तो विजयादशमीचा दिवस होता त्यामुळे लोक आजही आपट्याची

पाने सोने म्हणून एकमेकांना देतात. रघुराजाने वचन जे पाळले त्यामुळे आजही म्हटले जाते की ,

रघुकुल रीत सदा चली आयी
प्रण जाये पर वचन ना जायी
या प्रसंगी आठवण म्हणून
आजही आपण दसऱ्याच्या दिवशी
एकमेकांना आपट्याची पाने देतो.
मात्र आजकाल मोठाली
आपट्यासारखी दुसऱ्या वृक्षाची
म्हणजेच कांचन ची ज्याला संस्कृत
मध्ये कोविदार म्हणतात याची पाने
देतात परंतु तो खरा आपटा नव्हे.

अशा या धार्मिक महत्व प्राप्त असलेल्या वनस्पतीच्या कोवळ्या पानांचा व फुलांचा रानभाजी म्हणून वापर करत असून सोबतच औषधी वनस्पती म्हणून महत्व असलेल्या वनस्पतीचे जतन करणे जैवविविधतेच्या दृष्टीने महत्त्वाचे आहे असे प्रतिपादन डॉ. मंगेश डगवाल वनस्पतीशास्त्र विभाग प्रमुख श्रीमती. राधाबाई सारडा महाविद्यालय अंजनगाव सूर्जी यांनी केले आहे. तसेच त्यांनी अनेक वर्षांपासून या सणाच्या दिवशी बाजारामध्ये विकल्या जाणाऱ्या आपट्याचे सर्वेक्षण केले असता असे आढळले की या दिवशी खूप मोठ्या प्रमाणावर त्याची कटाई करून विक्रीस आणल्या जाते त्यामुळे त्याच्या जतानाकरिता लोकांमध्ये जनजागृती होणे आवश्यक आहे असे देखील डॉ. डगवाल यांनी म्हटले आहे. या वनस्पतीच्या धार्मिक माहिती करिता वनस्पतीशास्त्र तज्ञ डॉ. प्रभा भोगावकर यांनी मार्गदर्शन केले असून

लेखन डॉ. मंगेश डगवाल वनस्पतीशास्त्र विभाग प्रमुख सारडा महाविद्यालय यांनी केले.

● डॉ. मंगेश डगवाल वनस्पतीशास्त्र विभाग प्रमुख , श्रीमती राधाबाई सारडा महाविद्यालय अंजनगाव सूर्जी.

माण
खा

स्

न
स्वच्छ
मूलभू
अनेक
असलं
किळ
धरल्य
तुटले
साम्रा
असत
महिल
ही परि
तत्का
काल
त्याबा
न के
देण्या

२०
कोरोन
असते
अनेक
संध्या
मोठ्य
येता
स्वच्छ
हात
गरजां
नागरि
महापा
त्यासा
उपाध्य

गुरुवार, दि. १४ ऑक्टोबर २०२१

हिंदुस्थान

व्रतेचा सण

गालत अशी ती मिरवणूक निघायची. लब्धावर कापूर आरती व्हायची आणि मग बाप्पाचं विसर्जन व्हायचं. वडिलांच्या खांद्यावर बसून आम्ही मुलं आमचा बाप्पा गणप्यात खाली खाली जाताना बघून आसवं गावायचा. गल्लीत परत आल्यानंतर रिकामा झालेला मांडय डोक्यांना आणि काळजाला चटका लावायचा.

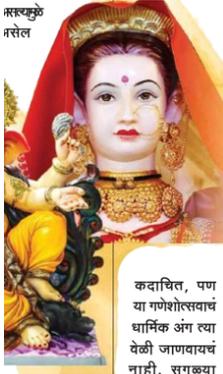
देश हा

धर्मावर
र्पा धर्माची
गिही.

नाही.
रोहन टिळू

त्या काळी हुलांश ठिकाणी गणपतीचा धाट साधारण नसाच होता. जागतिकीकरणामुळे क्वाड खुली गली असली, तरी जागतिकीकरणचं वारं म्हाकूळ घालायच्या आधीचा तो काळ होता.

ह हा न
ऋष्यकुंठे
नसल

कदाचित, पण या गणेशोत्सवाचं धार्मिक अंग त्या वेळी जागवायचं नाही. सगळ्या

मेजमंत्रिणींनी एकत्र येऊन मजा करत साजरा करायचा सण, एखादाच त्याला परीघ ठेवा. वर्णांगी गोळा करणारे आणि वेगवेगळे शिंदरुण पाहून पाय पसरणारे होते. त्यामुळे वेसर्जनाच्या मिरवणुकीत डीजेच काय, गजउडपीकही लागायचे होते. ढोल-ताशे मात्र त्याही वेळी जायच्ये. गणपतीच्या ड्यात असलेल्या जाहिरातीचे बॅनरही अगदी जोकचे असायचे. त्यात एखादा बयषिकी गझा नमवणारा स्थानिक दुकानदार, स्थानिक नामदार, स्थानिक खासदार, त्या-त्या गागाती एखादी सहकारी बँक आणि एखादा नेलरतं यांच्या जाहिराती वेगळ्या दिसायच्या. गोठाच्या मंडळांची उलाढालही ग्रेटवर्धमिध्ये पोहोचली नव्हती. गल्लीतल्या केंवा विभागण्या मंडळाच्या गणपतीची रजावट करायला खास चित्रपट स्प्रीतले सेट डेझायनर बोलवायला लागण्याच्या आधीचा तो काळ होता!

नेमकं कधीपासून बिनसायला सुरुवात गेली, ते कळत नाही. पण नागतिकीकरणामुळे फळांचे तुकडे ध्यमयणीयांच्या घरात फिरवायला लागले, गेळांच्या हाती पैसा खुळखुळायला लागला, जाकारण्याकडे अमाप पैसे आले आणि गणेशोत्सवाचं रूपडं पालटायला लागलं. बाधीही गल्लीचा गणपती हा अभिमानाची गोष्ट होती. पण आता त्या अभिमानाची जाग

जागवल्या अभिमानाने घेतली. शेजारच्या मंडळासोबतची स्पर्धा वाढायला लागली. पूर्वी स्पर्धा नव्हती, असं अजिबात नाही. पण 'तुम्ही प्रशांत दामलेचं नाटक आणलत, तर आम्ही 'मंगलगाणी दंगलगाणी' आणू', एवढं निकोच त्या स्पर्धेचं स्वरूप होतं. राजकीय नेतेही देणगी वगळता या मंडळांपासून व्यत्यस्थित अंतर राखून होते.

हळूहळू राजकीय नेत्यांना आपल्या शक्तीप्रदर्शनासाठी या सणांची गरज भासायला लागली आणि मला यादतं, तिथे सगळं बिघडत गेलं. दहीहंडीचा पार 'मटक' झाला आणि गणेशोत्सवाचा 'गणेश फेस्टिव्हल' झाला आणि या सणापोटी असलेला निरामसपणा पुरता हटवला. मग उरलं ते संपत्तीचं ऑगळ प्रदर्शन, डीजेचा कानठळ्या बसवणारा आवाज आणि फटाक्यांमध्ये घुसमटणारा धास! मिरवणुकीच्या नावाखाली दारू पिऊन केल्या धागडिंध्याने तर याची परिसीमा गाढली. 'हिंदू संस्कृती'च्या नावाखाली हा सगळा नंगणाय सुरु झाला आणि मग मला स्वतःला हा असला हिंदू म्हणवून घ्यायला लाज वाटायला लागली.

गणेशोत्सवाचा आणि माझा संबंध संपला तो तिथे! या काळात जोरजोरात होणारे आवाज, फटाके यामुळे गंधकून हसणारे मुके प्राणी बघितले आणि माणूस म्हणून केल्याचीही लाज वाटायला लागली. सणांभोवती अर्थकारण फिस्तं हे माच्य, पण म्हणून सणांना तमाशातल्या दौलतजादाचं स्वरूप आणायलाच हवं होतं का? एखाद्या सोसायटीत सगळ्या मुलांनी एकत्र येऊन दहीहंडी फोडली, तर तेवढं पुरेसं नाही का? लाखालाखांचे मटेके उभारल्याशिवाय आणि दारूच्या मशेत एकाच बाईकवरून फिरणारे तीन-चार गोविंदे गोळा केल्याशिवाय हिंदू धर्माचं आणि संस्कृतीचं रक्षण होऊच शकत नाही काय? गुढीपाडव्याला घरात गुढी उभारून आज्ञानासोबत तो दिवस घालवून तो सण साजरा होऊच शकत नाही का? त्यासाठी स्वागतयत्रा काढायची लागते का? सणांद्वारे शक्तिप्रदर्शन करण्याची गरज खरंच एवढी का बोकाळली आहे? न्यू ईअरच्या आदल्या रात्री दारू प्यायलाशिवाय नवीन वर्ष सुरुच होत नाही का? इंदला बोकड कापला नाही, तर ईद नुबारक होणारच नाही का? दुसऱ्यांना त्रास दिल्याशिवाय आपला एकही सण साजरा होऊ शकत नाही का? बुद्धीच्या देवतेचा हा सण सारा करताना लोक आपली बुद्धी गहाण का टाकतात? हे सगळे प्रश्न मला अस्वस्थ करायला लागतात आणि मी त्या गणेशोत्सवापासून आणि पर्यायाने गणपती बाप्पापासून लांब जायला लागतो.

कधीकधी वाटायला लागलं, या सगळ्याच समाजापासून आपण तुटत घाललो आहोत. आपण या समाजात वावरत असलो, तरी समाजामाच्य रूढी-परंपरांचा आपण भाग नाही. आपण आपली मुळं तर गमावली माहीत ना, अशीही शंका येते. पण मग गुरुदेव रवींद्रनाथ टागोरचं 'एकला घालो रे' आठवतं. बाजूने 'मुन्नी' किंवा 'शिला'च्या तालात बेभान झालेल्या गणपती विसर्जन मिरवणुकीकडे बघून मी एक सुरकारा सोडलो आणि मनातल्या मनात पुट्युटो, 'How Green Was my Valley'

एकवीस पत्रीतील औषधी वनस्पती

अंजनगाव सुर्जी - हरितालिका, गणेश चतुर्थी, ऋषिपंचमी, मंगळगोरी आणि ज्येष्ठा गोरीच्या पूजना मध्ये आवर्जून समाविष्ट असणारी एकवीस पत्रीतील वनस्पती म्हणजे आघाडा. ही औषधी वनस्पती असून यास

पावडर व गूळ एकत्र करून याच्या गोळ्या ताप खोकला व मधमाशीच्या चाट्यावर वापरतात. शरीरातील अतिरिक्त चरबी वाढल्यास आघाडाच्या बिया पासून बनवलेली भाकर खाल्ल्यास चरबीचे प्रमाण कमी होऊ

अधिक धार्मिक महत्त्व प्राप्त आहे. या वनस्पतीचे शास्त्रीय नाव त्याला योग्यां काटेरी फळाच्या आघाडावर दिले आहे एचीरंथस म्हणजे काटेरी फळ. याचे शास्त्रीय नाव एचीरंथस अस्पेरा असून ही वनस्पती अमेरिंथेसी या कुळातील आहे. या वनस्पतीला वेगवेगळ्या प्रांतात व भाषांमध्ये वेगवेगळ्या नावाने अ ा ळ ख ल य ा जाते. मराठीमध्ये यास आघाडा तर ही संपूर्ण वनस्पती रोगांना दूर करणारी असल्याने या संस्कृत मध्ये अपामार्ग म्हणतात तसेच संस्कृत मध्ये

शकते. दंत दुखी मध्ये याची पाने चावल्यास किंवा पानांच्या रसातले हिंग टाकून गुळण्या केलेले दुखणे कमी होऊ शकते. औषधी वनस्पती मेटाचे प्रमाण कमी प्रमाणात असून यामध्ये विटामिन, मिनरल, प्रोटीन, कार्बोहायड्रेट पुरेशा प्रमाणात आहे याच्या बियांमध्ये डायटरी फायबर अधिक प्रमाणात असून यामध्ये रोग प्रतिकारक शक्ती वाढविण्याचा देखील गुणधर्म आहे. औषधी गुणधर्म सोबतच या वनस्पतीला अधिक

धार्मिक महत्त्व प्राप्त आहे. हरितालिकेच्या पूजेच्यावेळी महादेवाला स्त्रिया या वनस्पतीची सोळा पाने वाहतात. गणेश चतुर्थीच्या दिवशी गणपतीला याची एकवीस पाने वापरली जातात सोबतच ज्येष्ठ गोरी पूजनाच्या दिवशी व दिसर्जनाच्या दिवशी देखील या वनस्पतीच्या पानांचा उपयोग केल्या जातो. इतर सणामध्ये जसे की मंगळगोरी पूजा मध्ये देखील याच्या पानांना महत्त्व प्राप्त आहे. पावसाळ्यात ज्यावेळी खाण्यात फारसे काही नसे त्यावेळी आदिवासी याच्या बियांची खीर करून खायचे त्यामुळे त्यांना बरेच दिवस भूक लागत नसे म्हणजे हे पौष्टिक नाही तर भुकेची संवेदना नष्ट करणारे आहे. आयुर्वेदात भसम्या रोगावर विशिष्ट प्रमाणात याच्या बिया खिचडीत शिजवून एक आठवड्यात देतात त्यासोबतच लडूपणा कमी करण्यासाठी देखील दिल्या जाते.

या वनस्पतीचा वापर हजारी वर्षांपासून आयुर्वेदामध्ये विविध रोगांवर उपचार करण्यासाठी केल्या जात आहे. ज्यामध्ये लोकां दमा, डायरिया, ताप, ह्यावण, कफ ,मलेरिया, न्यूमोनिया जलोदर इत्यादींवर केल्या जातो. यासोबतच या वनस्पतीच्या मुळाचा व बीयांचा वापर सर्पदंशावर केल्या जात असून पानांचा रस विंचूदंशावर करतात. आतापर्यंतच्या संशोधनानुसार या वनस्पतीच्या पानांचा रस रिंगवर्म व वेहयावरील डाग कमी करण्यासाठी केल्या जातो.

ही वनस्पती प्रणनाशक असल्याने याची कीणीही असेही आहे. या वनस्पतीच्या बिया व तांदूळाचे पाणी सेवन केल्यास मुळ्याधा मध्ये होणारा रक्तसाव कमी होतो. याच्या बियाचे

प्रयोगाने सिद्ध झालेले असून या वनस्पतीच्या पानांचा काढा रक्तदाब कमी करण्यास देखील मदत करता. अशा या धार्मिक महत्त्व व औषधी गुणधर्म असलेल्या औषधी वनस्पतीचा सर्वसामान्य लोकांनी वापर करून फायदा आपल्या आरोग्याकरिता घ्यावा असे आवाहन डॉ. मंगेश डगवाल विभाग प्रमुख वनस्पतिशास्त्र विभाग श्रीमती. राधाबाई सारडा महाविद्यालय अंजनगाव सुर्जी यांनी केले आहे व या वनस्पती बदल ची माहिती दिली आहे. या वनस्पतीच्या धार्मिक माहिती करिता डॉ. प्रभा भोगावकर यांनी डॉ. डगवाल यांना मदत केली आहे.

डॉ. मंगेश डगवाल

Students achievements

Ms Anuja Gajanan Mandve Secured Third Prize in State Level Competition on Medicinal Plants organised by National Medicinal Plant Board RCFC Western region Pune Department of Botany Savitribai Phule Pune University.

Felicitatation of Ms Anuja Mandve at College

निबंध स्पर्धा में अनुजा तीसरे नंबर पर

संवाददाता । अंजनगांवसुर्जी. स्थानीय राधाबाई सारडा महाविद्यालय के वनस्पति शास्त्र विभाग की छात्रा अनुजा मंडवे ने निबंध स्पर्धा में राज्य में तृतीय स्थान प्राप्त किया है। बीएससी अंतिम वर्ष में अध्ययनरत अनुजा ने सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ, पश्चिम विभागीय औषधि वनस्पति सुविधा केंद्र, राष्ट्रीय औषधि वनस्पति मंडल आयुष मंत्रालय द्वारा आयोजित अमृता फॉर लाइफ मुहिम में ली गई राज्यस्तरीय निबंध स्पर्धा

में शानदार प्रदर्शन किया। अनुजा को कार्यक्रम अध्यक्ष रणजीत पुराणिक, राजेश पांडे के हाथों स्मृतिचिन्ह, प्रमाण-पत्र व धनादेश देकर सत्कार किया गया। महाविद्यालय के प्राचार्य डा. वशिष्ट चौबे, के हाथों व वनस्पति शास्त्र विभाग प्रमुख डा. मंगेश डगवाल, रामचंद्र कुलकर्णी, डा. वीना राठी, डॉ. सत्येंद्र गडपायले, डॉ. जुगल मालधुरे, डॉ. इंदल जाधव, प्रा. महेंद्र गिरी, बी.एल.म्हसाल, गजानन मंडवे की उपस्थिति में सम्मानित किया।

सारडा महाविद्यालयाची कु.अनुजा मंडवे निबंधस्पर्धेत राज्यातून तिसरी!

देशोन्नती वृत्तसंकलन...

अंजनगाव सुर्जी ■ स्थानिक श्रीमती राधाबाई सारडा कला वाणिज्य व विज्ञान महाविद्यालय, अंजनगाव सुर्जी येथील वनस्पतीशास्त्र विभागाची बी.एस.सी.भाग-३ ची विद्यार्थिनी कु.अनुजा गजानन मंडवे हिने सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ, पश्चिम विभागीय औषधी वनस्पतीसह सुविधा केंद्र राष्ट्रीय औषधी वनस्पती मंडळ आयुष मंत्रालय भारत सरकारद्वारा आयोजित 'अमृता फॉर लाईफ' या मोहिमेतर्गत औषधी वनस्पती या

विषयावर राज्यस्तरीय निबंध लेखन स्पर्धेमध्ये राज्यातून तिसरा क्रमांक पटकविला आहे.

या निमित्ताने महाविद्यालयाच्यावतीने तिचा सत्कार करण्यात आला. यावेळी कार्यक्रमांचे अध्यक्ष रणजीत पुराणिक व्यवस्थापकीय संचालक धुतपापेश्वर व राजेश पांडे सदस्य व्यवस्थापन परिषद सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ यांच्याहस्ते स्मृतीचिन्ह प्रमाणपत्र व ४ हजारंचा धनादेश देऊन सत्कार करण्यात आला. महाविद्यालयाचे प्राचार्य डॉ.वशिष्ट चौबे

यांच्याहस्ते व वनस्पतीशास्त्र विभाग प्रमुख डॉ.मंगेश डगवाल, शिक्षक रामचंद्र कुळकर्णी, डॉ.बीणा राठी, डॉ.सत्येन्द्र गडपायले, डॉ.जुगल मालपुरे, डॉ.इंदल जाधव, प्रा.महेन्द्र गिरी, अधीक्षक बी.एल.म्हसाळ, पालक गजानन मंडवे तसेच शिक्षक, शिक्षकेतर कर्मचारी यांच्या उपस्थितीत अनुजा मंडवे हिने प्राप्त केलेल्या घवघवीत यशाबद्दल तिचा सत्कार करण्यात आला. सारडा एज्युकेशन सोसायटीचे सचिव डॉ.अमर सारडा, संचालक मंडळ यांनी तिचे कौतुक केले.

